

300.2
x 2260
e.3

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ปกปก
5 case 2 2

ปริญญาโท

ของ

นารีรัตน์ อยู่กิจพิชัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดุสิต 22 พระโขนง กรุงเทพฯ 10 โทร. 3921675. 3916000

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของ การศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

18 พฤษภาคม 2520

65339

29 ก.ย. 2520

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไท.

ดร. ส. ส. ส. ประธาน

ดร. ส. ส. ส. กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยระลึกอยู่เสมอว่า ตลอดระยะเวลาที่ทำปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์ ดร. ลมูล รัตตากร อาจารย์สมบูรณ์ ศิงฆมานันท์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ทางคานสถิตี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุนันท์ ศัลโกสม อาจารย์ชูศรี พรรณเชษฐ อาจารย์สมสรร วงษ์อุทัย ทักกรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุนีต ประภาสวัฑฒ อาจารย์สิรินทร ชวงโชติ อาจารย์ณูน สุวรรณาวิน อาจารย์จินตนา ไบกาชัย ศาสตราจารย์กำธร สติกรกุล อาจารย์วิริยะ สิริสิงห์ ศาสตราจารย์แมนมาส ชาวลิต ศาสตราจารย์สมน อมรวิวัฒน์ และ อาจารย์มนัส รัตนติลก ณ ภูเก็ต ที่ได้พิจารณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการตั้งเกณฑ์วิเคราะห์ ตลอดจนการวิเคราะห์หนังสือครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ไชยโกษี และอาจารย์ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่มีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

อนึ่ง ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ อาจารย์หมวดสังคมศึกษา และบรรณารักษ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา และในภาคนหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ไซวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากบรรณารักษ์ ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ และห้องสมุดอื่น ๆ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในงานต่าง ๆ ทุกด้านอย่างดียิ่ง ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี.

นารีรัตน์ อยู่กิจชัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	* ความมุ่งหมายในการศึกษาคนควา	11
	ความสำคัญของ การศึกษาคนควา	11
	ขอบเขตของ การศึกษาคนควา	12
	ข้อตกลง เบื้องคน	15
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
	เอกสารและการวิจัยในประเทศไทย	16
	เอกสารในต่างประเทศ	25
	การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หนังสือทั้งในประเทศ และต่างประเทศ	30
3	วิธีดำเนินการศึกษาคนควา	34
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	34
	การตั้ง เกณฑ์วิเคราะห์	36
	• เกณฑ์วิเคราะห์	37
	• คำนเนอหา	37
	• คำนรูปเล่ม	38
	การวิเคราะห์หนังสือ	39
	การรวบรวมข้อมูล	40
	การจัดกระทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	40

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	75
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	75
	แหล่งข้อมูล	75
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	76
	การวิเคราะห์ข้อมูล	76
	สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า	76
	อภิปรายผลการศึกษา	81
	คานเนื้อหา	81
	คานรูปเดิม	83
	ข้อเสนอแนะ	85
	บรรณานุกรม	88
	ภาคผนวก	96

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง การบุกรุกพื้นที่ควมบุรุษ 43
2	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ทิวทัศน์มิกกอดประโยชน์ 4 ประการ 44
3	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง สมบัติของบุคิ 45
4	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ศิลปกรรมเล่ม 1 46
5	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ศิลปกรรมเล่ม 2 67
6	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เม่ออันเล็ก 48
7	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ที่วาคี คีนันเป็นฉันทิ เล่ม 2 49
8	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง การทำสวนยางพารา 50
9	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์เกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การรวมกำลังกัน 51
10	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์เกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง อนุกรมรวมมือทางการค้า 52
11	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง มิ่งขวัญชาวไทย ตอนที่ 3 53
12	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา 54
13	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวเมืองไทยตอนที่ 1 ภาคกลาง เล่ม 1 55

14	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวเมืองไทยตอนที่ 1 ภาคกลาง เล่ม 2	56
15	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวเมืองไทยตอนที่ 2 ภาคเหนือ	57
16	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวเมืองไทยตอนที่ 3 ภาคใต้	58
17	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวเมืองไทยตอนที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	59
18	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เที่ยวญี่ปุ่นกับเกอิชังุ๊น	60
19	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่องภูมิศาสตร์ภาพ	61
20	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้ ตอนที่ 1	62
21	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เจดีย์สำคัญในเมืองไทย	63
22	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง วังที่สำคัญของ เมือง ไทย	64
23	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง พระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย	65
24	แสดงคำเฉลยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่ม เก็บตามเกณฑ์ เรื่อง เชือกที่นาสนใจ	66

25	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง หากินบนแผ่นดินไทย	67
26	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง สักว่ท่ได้	68
27	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง นก	69
28	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ดำที่นำสนใจในเมืองไทย	70
29	แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่องของการจรรจร	71
30	แสดงระดับคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 29 เล่ม	72

คำนำ

ปัจจุบันนักการศึกษายอมรับว่า การเรียนการสอนที่จะให้นักเรียนได้รับความรู้ มีสติปัญญาแตกฉานนั้น นักเรียนควรจะได้เรียนรู้จากหนังสือต่าง ๆ หลาย ๆ เล่ม และหลาย ๆ ประเภท การกำหนดให้นักเรียนเรียนหนังสือแบบเรียนเพียงเล่มเดียว เรียนรู้ด้วยการท่องจำ เพียงอย่างเดียวเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผสมบูรณาตามความคาดหมาย ของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนวิชาใดก็ตาม (ทรรศนิยา กัลยาณมิตร, 2517 : 46) การสอนให้นักเรียนรู้จักคิดและเพิ่มเติมความรู้ของตนเองให้กว้างขวาง เป็นวิธีการสอนที่พัฒนาคน เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาสมอง สติปัญญา อารมณ์ และ จิตใจ อันเป็นเป้าหมายของการศึกษา เป็นการให้การศึกษาที่นักเรียนสามารถศึกษาเองได้ ต่อไปภายหน้าหรือที่เรียกว่าให้เกิดผลในทางการศึกษาจนตลอดชีวิตนั่นเอง (วิจัยวน อินทรกำแหง, 2517 : 74)

การที่จะให้เด็กรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น จำเป็นจะต้องปลูกฝัง ตั้งแต่มดเด็ก เพราะความสามารถในการอ่านนั้นมีใช้สิ่งที่คิดตัวมาแต่กำเนิด แต่จะต้องมีการ ฝึกฝนกันเป็นเวลานาน ถ้าไม่ได้เริ่มต้นให้เด็กรักการอ่านหนังสือตั้งแต่มดอายุน้อยแล้ว ก็ หวังได้ยากกว่าเด็กจะเห็นความสำคัญของหนังสือในภายหลัง (McColvin, 1961 : 14) เด็กวัย 8 - 15 ปี เป็นเด็กที่อยู่ในวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาความสนใจในการอ่าน การ สร้างรสนิยมในการอ่าน และการสร้างพื้นฐานให้เด็กรักการอ่าน ซึ่งจะคงอยู่ต่อไปจนตลอด ชีวิต ระเบียบนี้จึง เป็นระเบียบที่เหมาะสมที่จะช่วยพัฒนาทัศนคติของเด็กในกาใช้เวลาว่าง และ แสวงหาความรู้โดยการอ่าน (Schonell, 1962 : 192)

"การอ่านหนังสือ" นับว่าเป็นกลวิธีของการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับกันมากที่สุดวิธีหนึ่ง และนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในอารยประเทศ เพราะเขาเชื่อมั่นว่าการอ่านคือการมีชีวิต (Reading is Living) จนได้มีการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ไว้ประการหนึ่งว่า จะต้องทำหน้าที่ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่บุคคลทุกคน และให้บุคคลเหล่านั้นได้ศึกษาไป จนตลอดชีวิต แต่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของไทยก็คือ การขาดแคลนหนังสือและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ความฉลาด และเหมาะสมกับวัยเด็ก (คำรง เพ็ชรพลาญ, 2517 : 256)

เป็นที่น่ายินดีที่วงการต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจ เห็นคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กมากขึ้น ในปีพุทธศักราช 2509 คณะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแพชชาติควายองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติโดยความร่วมมือขององค์การศึกษา สหประชาชาติ (UNESCO) จัดสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความต้องการเรื่องหนังสืออ่านทั่วไปที่ไม่ใช่แบบเรียนของเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี หาทางส่งเสริมให้เด็กวัยนี้สนใจการอ่านหนังสือ เห็นคุณค่าของหนังสือ และเพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดพิมพ์และเผยแพร่หนังสือเด็กทั่วประเทศ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าการจัดทำหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่ไม่ใช่แบบเรียนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหนังสือเหล่านี้ให้ผลทางการศึกษาเป็นอย่างมาก ช่วยขจัดการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าด้วยตนเอง และเสริมการศึกษาในชั้นสูงต่อไป (องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ, 2510 : ก - 1)

ในปีพุทธศักราช 2515 สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยจัดสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก และเป็นผู้ดำเนินการโครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก เพราะตระหนักถึงคุณภาพของหนังสือเด็กที่ดี ทั้งประเภทสารคดี และบันเทิงคดี ดังพระราชดำรัสของพระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤคิยากรว่า "หนังสือสำหรับเด็กจะนำเด็กไปสู่ที่ใดก็แล้วแต่คุณภาพของหนังสือนั้น การที่จะหาทางทำหนังสือให้มีคุณภาพดี ถูกต้อง เหมาะสมกับเด็กและความต้องการของสังคม จึงเปรียบเสมือนจุกวางประทีปส่องทางไปสู่ความสว่าง แจ่มใสทั้ง

ในส่วนตัวของเด็กเองและส่วนรวมของประเทศชาติ" (สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2515 : 19) และในปีพุทธศักราช 2516 นิตยสาร "อาจารย์สาร" ร่วมกับแผนกประถมศึกษา และแผนกบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จัดสัมมนาเรื่อง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อสำรวจสถานภาพการผลิตหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบัน และส่งเสริมความสนใจในการผลิตหนังสือเด็กให้มีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น (เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง หนังสือสำหรับเด็ก, 2516 : ไม่มีเลขหน้า)

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีโครงการ ทอดผ้าป่าหนังสือสำหรับเด็ก ให้ห้องสมุดเกิดขึ้น เนื่องจากเห็นความสำคัญของหนังสือเด็กเป็นอย่างมาก โครงการส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่เด็ก และป้องกันการดื่มหนังสือ (กระทรวงศึกษาธิการ รายการ "จีปาดะ" เรื่องการทอดผ้าป่าหนังสือสำหรับเด็ก บทความทางวิทยุกระจายเสียง บรรยายทางสถานีวิทยุศึกษา 19 กุมภาพันธ์ เวลา 16.30 น.)

หนังสือสำหรับเด็ก มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังคำขวัญของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุภา เนื่องในงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2519 ตอนหนึ่งว่า "ข้าพเจ้าอยากให้เราห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งเนื้อหาและรูปภาพ ให้เขาอ่าน ให้ความรู้และความบันเทิง เด็ก ๆ จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ รอบรู้ มีธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่ควร" (สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุภา, 2519 : 2)

// หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไป อาจแบ่งตามลักษณะการใช้ ได้ 2 ประเภทคือ หนังสือแบบเรียนตามหลักสูตร และหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับหนังสือทั่วไปที่สนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งมีวิธีการเขียนไม่เหมือนแบบเรียน (แมนมาส ชวลิต และสิรินทร ชวงโชติ, 2511 : 274 - 275) หนังสือประเภทที่สองนี้ ได้แก่

1. หนังสือสารคดี คือหนังสือที่ให้ความรู้อ่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ชีวประวัติ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา ศิลปะ การประพันธ์ การวางคนในสังคม เป็นต้น

2. หนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ นิทาน นวนิยาย โกลงกลอน เรื่องขบขันต่าง ๆ

หนังสือเรียนของ เด็กเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง (กอ สวัสดิ์พาณิชย์, 2507 : 32 - 33) แบบจะกล่าวไควการสอนวิชาต่าง ๆ แบบทุกวิชาของ อาศัยหนังสือเรียนเป็น คู่มือ หนังสือเรียนของ เด็กแบ่งไควหลายประเภทคือ

1. แบบเรียน (Textbook) เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นไควตรงตามหลักสูตร เพื่อใช้ในการสอนวิชาไคววิชาหนึ่ง ชั้นไควชั้นหนึ่งไควเฉพาะ กระทรวงศึกษาธิการควบคุมและ ตรวจจกรากอนที่ จะอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนไคว

2. หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม (Supplementary readers) เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เด็กในเรื่องไควเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนไม่จำเป็นตองยึดถือ หลักสูตร เป็นแนวในการเขียน ไควมากมักจะเลือกเขียนตามหัวข้อซึ่ง เห็นว่าเด็กควรจะสนใจเป็นพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของหนังสือประเภทนี้เช่นกัน จึงไคววางหลักไควว่า จะตองมีการตรวจกันเสียก่อน จึงจะอนุญาตให้ใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบไคว

3. หนังสือห้องสมุด (Library Book) เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่าน เลือกอ่านไควตามชอบใจ มีทั้งอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อความรู้ หนังสือประเภทนี้แบ่งแยก ออกเป็นสาขาต่าง ๆ ไควมากมาย

4. หนังสืออุเทศ (Reference Book) เป็นหนังสือที่ไควสำหรับค้นควา เรื่องราวต่าง ๆ เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เป็นต้น

สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2508 นั้น เดิมคือหนังสืออ่านประกอบซึ่งเรามีมาตสมัยกรุงศรีอยุธยา แต่สมัยนั้นไม่ได้ แทงหนังสืออ่านประกอบสำหรับโรงเรียนไควเฉพาะและยังไม่มีชื่อว่า "หนังสืออ่านประกอบ" คำว่า "หนังสืออ่านประกอบ" เริ่มใช้เมื่อประมาณ 10 ปีมาแล้ว ไควที่กระทรวงศึกษาธิการ

ใครจะรู้ว่าในประกาศการใช้หนังสือแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการว่าเป็นแบบเรียนไม่บังคับ คือเป็นแบบเรียนชนิดหนึ่งที่ไมบังคับให้นักเรียนต้องมีไว้ หรือไมบังคับให้ครูเอาไว้ใช้ในโรงเรียน แต่ถือว่าหนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสือสำหรับช่วยในการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้แตกฉานลึกซึ้ง กว้างขวางออกไปอีก โดยมีเนื้อหาอยู่ในขอบข่ายของหลักสูตร ทำให้เด็กได้รับความรู้เพิ่มเติมขึ้น อย่างกว้างขวางทุกสาขาวิชา และทำให้มีทักษะในคำภาษาไทยดียิ่งขึ้น (จำนวน คลองการเขียน, 2513 : 408)

ตามประวัติการศึกษาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ประเทศไทยมีหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็ก ชื่อ "จินตมานฉิม" ซึ่งเป็นหนังสือสอนให้เด็กหัดอ่านภาษาไทย เมื่อเด็กเริ่มอ่านได้ก็ให้อ่านหนังสือ ที่สนุก ๆ ประกอบซึ่งเป็นพวกชาคคต่าง ๆ ที่แต่งเป็นคำกลอนเช่นเรื่อง เสือโคค่านันต์ คำกลอนสวดสุนทรเป็นต้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงหนังสือแบบเรียนขึ้นใหม่ ชื่อ "มูลบทบรรพกิจ" ในหนังสือเล่มนี้ได้แทรกเรื่องสนุก ๆ เช่น เรื่องพระไชยสุริยา ของสุนทรภู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสืออ่านประกอบไปควยในตัว เป็นการช่วยให้เด็กได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน ประกอบกัน ต่อมาสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาคำวรงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์ "หนังสือแบบเรียนเร็ว" ขึ้นแทนมูลบทบรรพกิจ มีเรื่องต่าง ๆ อ่านสนุกเป็นของตนเองหนังสืออ่านประกอบ แทรกอยู่ควย และทรงนิพนธ์หนังสือฝึกฝนการอ่านควบคู่ไปอีก แสดงว่าตั้งแต่ได้ศึกษาภาษาไทย เป็นหลักฐานมา ก็เริ่มมีหนังสืออ่านประกอบที่มีใช้แบบเรียนจริง ๆ ควบคู่กันกับหนังสือแบบเรียนอยู่แล้ว แม้จะไม่ไ้แก่ให้เด็กอ่านโดยเฉพาะ (จำนวน คลองการเขียน, 2513 : 408 - 409)

ในระยะที่เริ่มมีกระทรวงศึกษาธิการใหม่ ๆ ก็ได้มีการเขียนหนังสือสำหรับเด็กอ่าน เป็นนิทานอ่านสนุก ๆ เช่น เรื่องนายแยกผู้ชายยักษ์ สารคดีน่ารู้ เช่นเรื่องเด็กในประเทศต่าง ๆ มีภาพประกอบควย หนังสือเหล่านี้มีการพิมพ์ออกมาเพียง 4 - 5 เล่ม แล้วก็เลิกไป ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการจำไว้ให้จัดทำหนังสือสำหรับเด็กที่มีใช้แบบเรียนขึ้นอีก และ จัดให้มีการประกวดแต่งหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกไปพิมพ์เป็นหนังสือชุดหนึ่ง เรียกว่า "หนังสืออ่านประกอบ" หนังสือที่ให้มีการประกวดเขียนตอนนั้นเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ๆ เช่นเรื่องโคที่ขี่แพะไล่ นกแก้วอวดเก่ง เป็นต้น และยังมี การสนับสนุนให้เขียนหนังสือสอนศาสนา แก่เด็กได้มีการประกวดกัน มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 อีกควย (แมนนาส ขวลิต และสิรินทร์ ช่างโซทิ, 2511 : 272 - 273)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ เห็นความสำคัญของหนังสือเรียนที่ไม่ใช่แบบเรียนเป็นอย่างมาก จึงได้ตั้ง "โครงการผลิต และแจกแบบเรียน" ของกรมวิชาการขึ้น ซึ่งมีศูนย์พัฒนาหนังสือเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ภายในศูนย์มีฝ่ายพัฒนาหนังสือ ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ เรียบเรียง และพัฒนาหนังสือที่ไม่ใช่แบบเรียน โครงการนี้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ โรงเรียนละ 1 เล่ม โดยไม่คิดมูลค่า เพื่อเป็นตัวอย่างไว้ในห้องสมุด ถ้าโรงเรียนใดต้องการมากกว่าจำนวนที่ส่งให้ ก็สามารถสั่งซื้อได้จากกองการค้ำครุสภา หรือร้านศึกษารังสิตพาลีชัยได้ หนังสือเรียนที่ไม่ใช่แบบเรียน

(Non - Textbook) ของกระทรวงศึกษาธิการ โดแก (จินตนา ไบกาชฎี 2520 : 20 - 21)

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม (Supplementary readers) คือหนังสือที่มีวัตถุประสงค์มุ่งส่งเสริมการเรียน การค้นคว้าวิชาต่าง ๆ โดยรวบรวมเนื้อหาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรืออาจมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร เรียบเรียงขึ้นให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก
2. หนังสือส่งเสริมการอ่าน (Book for Pleasure) คือหนังสือที่ส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ใฝ่พัฒนาการทางการอ่าน และใฝ่มีนิสัยรักการอ่านคงอยู่ตลอดไป มีเนื้อหาไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ฝึกคิดเป็นสารประโยชน์ตามวัยของผู้อ่าน เรียบเรียงเป็นเรื่องสนุกสนาน ให้ความบันเทิง สนองความต้องการอ่านของเด็ก &
3. หนังสือประกอบการเรียน (Complementary Book & Manual) คือหนังสือที่ประกอบการเรียนการสอนในชั้น นอกเหนือจากแบบเรียน มีเนื้อหาตรงกับหลักสูตรที่กำหนดให้หรืออาจจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรือเป็นสิ่งที่จะต้องเรียน เช่น แผนที่ หนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ คู่มือแบบเรียนต่าง ๆ เป็นต้น
4. หนังสืออ้างอิง (Reference Book) คือหนังสือที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง ใช้สำหรับค้นคว้าอ้างอิงประกอบการเรียนในหมวดวิชาต่าง ๆ โดยมีเนื้อหาละเอียด อาจจะทำในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือรวมหลายวิชาในเล่มเดียวกัน การเรียบเรียงเป็นเชิงวิชาการ มีเนื้อหาถูกต้องตามหลักฐานที่ค้นคว้า มีบรรณานุกรมประกอบ เช่นหนังสืออ้างอิงประวัติศาสตร์ทั่วไปของกรมวิชาการ เป็นต้น

คูชเสศตา (Kulshreshtha, 1972 : 15 - 16) กล่าวถึงจุดประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาบางหัวข้อ ซึ่งไม่สามารถกำหนดลงในแบบเรียนได้หมด เนื่องจากข้อจำกัดของเนื้อหาและหลักสูตร
2. เพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านให้แก่เด็กฝึกเด็กให้อ่านได้รวดเร็ว และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน
3. เพื่อกระตุ้นเด็กใหม่มีความสนใจในการอ่าน ซึ่งจะทำให้เด็กรู้จักชวนชววยหาความรู้ต่อไป
4. เพื่อให้เด็กรู้จักพิจารณาเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจได้สูงขึ้น
5. เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความซาบซึ้ง มีความคิดรวบยอดในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
6. เพื่อให้เด็กรู้จักเห็นคุณค่าของมนุษยชาติ ความคิดอ่านทางสังคม และเกิดความนิยมในชาติ
7. เพื่อให้เด็กสนใจความรู้ใหม่ ๆ จากหนังสือ โดยการทำหนังสือให้น่าอ่าน
8. เพื่อสนองความสามารถพิเศษ ความอยากรู้อยากเห็น และความกระตือรือร้นของเด็ก
9. เพื่อให้เด็กได้รับความรู้และความสัมฤทธิ์ผลในทางวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีที่น่าสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านวิทยาศาสตร์ และสังคมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน
10. เพื่อให้เด็กรู้จัก เห็นคุณค่าในวัฒนธรรมต่าง ๆ ของประเทศชาติ
11. เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อชาติของตนเองและชาติอื่น ๆ
12. เพื่อปลูกฝังให้เด็กอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่มตามความสนใจของตน เป็นการพัฒนาเด็กให้รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง

ตามหนังสือ "คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ใน ระดับโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2519" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2519 : 27 - 36) ได้กำหนดหนังสือประเภทอ่านเพิ่มเติม และส่งเสริมการอ่านแบ่งเป็นหมวด ๆ ได้แก่ หมวดภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ พละนันทนัย และภาษาอังกฤษ แต่ละหมวดจะมีรายชื่อหนังสือหลาย ๆ เล่ม

สำหรับระดับประถมต้นและประถมปลาย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติม
หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2508 : 15-16)
สังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม และทางธรรมชาติ
ของมนุษย์ ในการสอนสังคมนั้น ครูควรมุ่งจัดประสบการณ์ และกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เด็ก
ทุกคนมีความรู้ ทักษะและทัศนคติอันพึงปรารถนาในสังคมของตน
การสอนสังคมนั้นมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม
2. ให้เด็กมีความรู้และรู้สึกซาบซึ้งในความเป็นมาในทางการเมือง ทางสังคม และทางวัฒนธรรม ซึ่งชนแต่ละชาติได้สร้างสมกันมาตามประวัติศาสตร์ของชาตินั้น ๆ
3. ให้เด็กยอมรับคุณค่าในทางศีลธรรมและวัฒนธรรมและยินยอมปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
4. ให้เด็กมีความเข้าใจว่า สมาชิกของสังคมย่อมมีหน้าที่อำนาจประโยชน์ให้แก่สังคมตามวิถีทางของเขา สอนให้เด็กรู้จักเคารพสิทธิและความกตัญญูของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคมของบุคคลนั้น
5. ให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับระบอบการปกครองในปัจจุบัน
6. ให้เด็กรู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบซึ่งพลเมืองแต่ละคนพึงมีต่อสังคม ประชาธิปไตย โดยเฉพาะในเรื่องความมั่นคงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศชาติ
7. ให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภค และการสงวนทรัพยากรของสังคม
8. ให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักประเมินผล ยอมรับหลักการและกระบวนการที่ถูกต้องในการแก้ปัญหา

รายการสอน ไคแก ศิลปกรรม หน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประวัติบุคคลสำคัญ สถานที่และวัตถุสำคัญของชาติ ชาวและเหตุการณ์ ควญเหตุที่ประเทศไทยเป็นประเทศประชาธิปไตย การสอนสังคมศึกษาจึงจำเป็นต้อง เน้นหนักในเรื่องการฝึกอบรมให้เด็กเลื่อมใสและปฏิบัติตามหลักและวิธีการ ประชาธิปไตย ในระหว่างที่เด็กอยู่ในโรงเรียนนั้น ครูต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้สิทธิของตนในขอบเขตของกฎข้อบังคับ ให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตนและรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้รู้จักช่วยเหลือกัน สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ ให้มีสัมมาคารวะต่อกัน และที่สำคัญที่สุดคือให้เด็กรู้จักตนตัวในปัญหาของสังคม และกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยแก้ไขปัญหานั้นให้ดีขึ้น

จากผลการสัมมนาเพื่อพิจารณารูปแบบหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับร่างครั้งที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2519 : 47 - 61) หมวดสังคมศึกษา จัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งกลุ่มนี้ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในคานาต่าง ๆ เพื่อความดำรงอยู่ และการดำเนินชีวิตที่ดี ประสบการณ์ที่จัดในกลุ่มวิชานี้เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของคนไทย ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทางคานาอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและ การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น ลักษณะการเรียนการสอนกลุ่มนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน จะเน้นในคานาการปฏิบัติ และเรื่องในอนาคต จะสอนให้เด็กเกิดคานิยมและเจตคติที่ดี การจัดการเรียนการสอน จะพยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด มุ่งใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยเน้นกิจกรรมการทำงานกลุ่ม การอภิปราย การจัดประสบการณ์สมมุติ เป็นต้น

รจนแกน และ แมคฮอลเลย์ (Ragan and McAulay, 1964 : 232 - 253)

ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาว่าควรให้เด็กมีทักษะที่สำคัญดังนี้ เช่น

1. ทักษะในการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ไคแก ทักษะในการบันทึกค้นคว้า เขียนรายงาน เสนอรายงาน แสดงข้อมูลในรูปแผนภูมิ กราฟ และแผนที่ เป็นต้น
2. ทักษะในการพูด ฟัง และการทำงานกลุ่ม
3. ทักษะในการอ่าน และตีความในสัญลักษณ์ของแผนที่ ลูกโลก

4. ทักษะในการอ่าน เช่นอ่านจับใจความ การเลือกอ่านหัวข้อที่สำคัญ และการอ่านอย่างเข้าใจ เป็นต้น

จาโรลิเมก (Jarolimek, 1967 : 10 - 11) กล่าวถึงหลักสูตรสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาว่า จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรสังคมศึกษาในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี คือการฝึกทักษะในเด็กสามารรถนำความรู้ทางสังคมไปแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ทักษะที่สำคัญมีหลายประการ เช่น

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ทำให้คนอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น เช่นทักษะในการเป็นผู้ให้และผู้รับ ทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทักษะในการยอมรับ ความสามารถของตนและผู้อื่น ทักษะในการควบคุมตนเอง ทักษะในการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เป็นต้น

2. ทักษะในการศึกษาวิชาสังคมศึกษา (Social Study Skill) เป็นทักษะในการค้นหาความรู้ เช่นทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทักษะในการอ่านป้ายประกาศ แผนที่ แผนที่ แผนที่ ทักษะในการรายงาน การพูด ฟัง อ่าน สรุปความ เป็นต้น

3. ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม (Group Work Skill) เป็นทักษะในการรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการวางแผนงาน การเป็นผู้เฝ้า การแสดงความคิดเห็นในการอภิปราย การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น

4. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) เช่นทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะในการมีความคิดวิพากษ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุมีผล เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง หากสอนสังคมศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้แล้ว เด็กจะเป็นพลเมืองดี มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นปัญหาค่านิยม คงจะลดน้อยลงอย่างแน่นอน จะเห็นได้จากแนวนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ก็เน้นที่จะปลูกฝังให้เด็กมีความเป็นพลเมืองดี เน้นให้เห็นคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมไทยเป็นประมุข ให้มีความรักเคารพยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ให้มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย รู้จักสิทธิเสรีภาพในกรอบแห่งกฎหมาย ซึ่งตามนโยบายนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้วิธีเผยแพร่

ความรู้ให้เด็กเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนเห็นคุณค่า โดยได้จัดพิมพ์หนังสือแจกให้เปล่า จำนวนถึงหนึ่งล้านสี่แสนหกหมื่นเล่ม และกำลังพิมพ์อีกหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นเล่ม (บุญโญ สาทร, 2520 : 3) กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญของหนังสือเผยแพร่เกียรติคุณวีรบุรุษของชาติ การเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นอย่างมาก ได้เตรียมงบประมาณ เพื่อการนี้ถึง 20 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินของกระทรวงศึกษาธิการเอง ที่ได้จากการขายลิขสิทธิ์ตำราเรียนให้บรรดาพ่อค้าไปจัดพิมพ์ มีค่าใช้จ่ายประมาณแผ่นดินแก่อย่างไร ("พิมพ์หนังสือรักชาติแจกฟรีทั่วประเทศ" เคล็ดนิวส์ 6 พฤศจิกายน 2519 หน้า 2)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมต่าง ๆ กำลังมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการเรียนการสอนปัจจุบัน เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลปัจจุบันต้องการให้มีแบบเรียนน้อยเล่ม เน้นกิจกรรมคานอื่น ๆ ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น ดังนั้นครูจะสอนโดยยึดถือความรู้จากแบบเรียนเป็นมาตรฐานยอมไม่เพียงพอ (จินตนา ไบกาชุยี่, 2520 : 21 - 22)

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาเป็นอย่างมาก และระลึกอยู่เสมอว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีคุณภาพดีเหมาะกับเด็ก ย่อมทำหน้าที่เป็นสื่อสำคัญ ที่จะปลุกฝังความคึงามต่าง ๆ ให้เกิดแก่เด็ก ซึ่งจะส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะใคร่ทราວว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายเหล่านี้มีคุณภาพเหมาะสมความแก่เด็กที่ผู้วิจัยวางไว้ในการศึกษาครั้งนี้หรือไม่ จึงทำการวิจัยดังกล่าว

1 ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ในด้านเนื้อหาและรูปเล่ม .

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. จะเป็นแนวทางแก่ครู และบรรณารักษ์ ในการพิจารณาจัดหาหนังสือเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้อย่างเหมาะสม

2. จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการแต่ง การผลิต และการกำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของผู้แต่งหนังสือ สำนักพิมพ์ และกระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเฉพาะหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดว่าเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสืออ่านประกอบ หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่พิมพ์จนถึงปี พ.ศ. 2519 จำนวน 29 เล่ม ยกเว้นเรื่อง "ความรู้เรื่องกฎหมายท้องถิ่นเมือง" ซึ่งทางกระทรวงยังไม่ได้จัดส่งไปให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา และเรื่อง "ขงและเรื่องนารูของประเทศต่าง ๆ" ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างพิมพ์ รายชื่อหนังสือเรียงตามลำดับปีที่พิมพ์ ครั้งหลังสุดดังนี้

- 1) เมื่อวันเด็ก วัฒนา นวลสุวรรณ เรียบเรียง องค์การคาคูสุสภา 2504, 56 หน้า.
- 2) หนังสืออ่านประกอบสังคมศึกษาวิชาศีลธรรม เล่ม 1 บุญ สุวรรณนาวัน เรียบเรียง องค์การคาคูสุสภา 2504, 65 หน้า.
- 3) หนังสืออ่านประกอบสังคมศึกษาวิชาศีลธรรม เล่ม 2 บุญ สุวรรณนาวัน เรียบเรียง องค์การคาคูสุสภา 2504, 65 หน้า.
- 4) การทำสวนยางพารา พรรณศรี วิชากรกุล เรียบเรียง องค์การคาคูสุสภา 2507, 28 หน้า.
- 5) การบูชาคนที่ควรบูชา เกษม บุญศรี แต่ง พิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูสุสภา 2512, 70 หน้า.
- 6) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ความร่วมมือทางการค้า กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ จัดทำพิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูสุสภา 2512, 46 หน้า.

- 7) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษา เกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษา 5 เรื่อง การรวมกำลังกัน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ จัดทำ พิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูรูกุสภา 2513, 36 หน้า.
- 8) ทัศนศึกษานอกห้องเรียน 4 ประการ ทศ วงศ์ประทีป (จบ อิงประทีป) แต่ง พิมพ์ครั้งที่ 5 องค์การคาคูรูกุสภา 2513, 49 หน้า.
- 9) ภูมิศาสตร์ภาพ คีเล็ค โปตระเน็นท์ เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูรูกุสภา 2513, 104 หน้า.
- 10) เที่ยวเมืองไทย ตอนที่ 2 ภาคเหนือ ชูลีรี งามสมาน และ ฉันท สุวรรณบุญย์ เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2515, 178 หน้า.
- 11) เที่ยวเมืองไทย ตอนที่ 3 ภาคใต้ พรพนศรี วิชาการกุล ฉวี สุกรโยธิน และ กฤษณา สิ้นไชย เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2515, 189 หน้า.
- 12) เที่ยวญี่ปุ่นกับเด็กญี่ปุ่น กระจาง แม่นัญญาติ แปล และเรียบเรียงจากหนังสือ In Japan with Japanese Children ของ The Japanese National Commission for Unesco พิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูรูกุสภา 2515, 47 หน้า.
- 13) มิ่งขวัญชาวไทย ตอนที่ 3 เสนาะจิตร สุวรรณโพธิ์ศรี เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 2 องค์การคาคูรูกุสภา 2516, 126 หน้า.
- 14) เที่ยวเมืองไทย ตอนที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉวี สุกรโยธิน กานต์ณัฏ ศักดิ์เจริญ และ ฉันท สุวรรณบุญย์ เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2516, 181 หน้า.

- 15) ทรัพยากรป่าไม้ ตอนที่ 1 สมพันธ์ ปานะดีก เรียบเรียง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2517, 39 หน้า.
- 16) ที่ว่าดี คี้นั้นเป็นฉันทโคเลม 2 เสนาะจิตร สุวรรณโพธิ์ศรี และ ยกาวดี อุกคโมทย์
เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 2 ของคการคาคูรสภา 2517, 51 หน้า.
- 17) เทียวเมืองไทย ตอนที่ 1 ภาคกลาง เลม 1 ฉวี สุกรโยธิน วานี ศักดิ์เจริญ
และ ฉันท สุวรรณบุญ เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2517,
211 หน้า.
- 18) เทียวเมืองไทย ตอนที่ 1 ภาคกลาง เลม 2 ฉวี สุกรโยธิน วานี ศักดิ์เจริญ
และฉันท สุวรรณบุญ เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2517,
199 หน้า.
- 19) พระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย คณิตา เลขะกุล เรียบเรียง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2517, 51 หน้า.
- 20) เพื่อนบ้านของเรา สวัสดิ์ ภูมิรัตน และคณะ เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 4
ไทยวัฒนาพานิช 2517, 140 หน้า.
- 21) เชื้อที่หน้าสนใจ จินนภา สีตบุตร เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2518, 77 หน้า.
- 22) เจดีย์สำคัญในเมืองไทย คณิตา เลขะกุล เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 2 กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 62 หน้า.
- 23) ถิ่นที่หน้าสนใจในเมืองไทย ฉันท สุวรรณบุญ เรียบเรียง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 232 หน้า.

- 24) วัตถุประสงค์ของเมืองไทย มาลี นี สุวรรณ เรียบเรียง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 77 หน้า.
- 25) สมบัติของบุคิ พร้อมคำอธิบาย เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี แกง
ม.ล. ป๋อง มาลากุล จัดทำคำอธิบายเพิ่มเติม พิมพ์ครั้งที่ 13 องค์การคาคูรสุภา
2518, 97 หน้า.
- 26) สัตว์ทะเล สิรินทร์ ช่างโชติ เรียบเรียง พิมพ์ครั้งที่ 2 กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 85 หน้า.
- 27) หากินบนแผ่นดินไทย บรรเทา กิตติศักดิ์ และปราณี หัตถ์ฉลาด เรียบเรียง
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 76 หน้า.
- 28) นก นายแพทย์บุญส่ง เลชะกุล เรียบเรียง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2519, 137 หน้า.
- 29) เรื่องของการจรรยา กระจ่าง แม่ญูชาติ เรียบเรียง กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2519, 43 หน้า.

2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะกระทำกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
และบรรณารักษ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถม กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2519 จำนวน 41 โรงเรียน รวมจำนวนครูประมาณ 153 คน และบรรณารักษ์ประมาณ
41 คน

3. เกณฑ์ผู้วิจัยตั้งขึ้นโดยการศึกษารวบรวมจากเอกสารการวิจัยต่าง ๆ นั้นเป็นเกณฑ์ผู้วิจัย
จำกัดขอบเขตเพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอทกลง เบื้องต้น

ถือว่าคะแนนที่บรรณารักษ์ หัวหน้าหมวดสังคม และอาจารย์ที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย ตอบในแบบสอบถามนั้นเป็นคำตอบตามความเป็นจริง และเชื่อถือได้.

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์วิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกณฑ์วิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาจากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลายนั้นทั้งในประเทศและต่างประเทศยังไม่มีผู้ใคร่ครวญ เอกสารที่กล่าวถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศมีน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับหนังสือเด็กทั่วไป ประเภทสารคดี และบันเทิงคดี หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ซึ่งทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ จัดอยู่ในประเภทสารคดีทุกเล่ม ผู้วิจัยจึงนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะหนังสือเด็กที่ดี หลักการเขียนหนังสือเด็กที่ดี โดยเฉพาะประเภทสารคดี ตลอดจนเกณฑ์การวิเคราะห์ประเมินค่าหนังสืออ่านประกอบและหนังสือแบบเรียนในหมวดสังคมศึกษาในระดับอื่น ๆ มาประกอบสำหรับการตั้ง เกณฑ์วิเคราะห์ครั้งนี้ เอกสารและการวิจัยต่าง ๆ จะเสนอ ดังนี้

1. เอกสารและการวิจัยในประเทศไทย
2. เอกสารในต่างประเทศ
3. การวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์หนังสือทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เอกสารและการวิจัยในประเทศไทย

ขจร. วิทยุ โสธร (วิทยุ โสธร, 2516 : 266) กล่าวถึงหลักการพิจารณาเลือกหนังสืออ่านประกอบไว้ดังนี้

ก. เนื้อหาของหนังสือ (Contents)

1. หนังสือเล่มนี้ขยายประสบการณ์ของนักเรียนในทางเขาวน ปัญญาและ

อารมณ์เพียงใด

- 2. หนังสือเล่มนี้มีอะไรที่น่าสนใจในเชิงความนึกคิดของนักเรียนหรือไม่
- 3. ถ้าเป็นหนังสือให้ความรู้หรือข่าวสาร ควรดูความถูกต้องทันสมัยเพียงใด จะช่วยเพิ่มความรู้ที่เด็กมีอยู่แล้วหรือไม่
- 4. เป็นสิ่งใหม่แปลกออกไปจากหนังสือเล่มอื่นที่นักเรียนมีอยู่แล้วหรือไม่
- 5. ถ้าเป็นหนังสือนิยาย จัดเป็นนิยายที่แสดงให้เห็นภาพสะท้อนของชีวิต

เพียงใด ตัวละครในเรื่องแสดงอาการหรือพฤติกรรมจริง ๆ แสดงหรือพูดเพียงใด เรื่องทำนองนี้จะเกิดขึ้นกับชีวิตจริง ๆ หรือไม่

ข. ความน่าอ่านของหนังสือ (Readability)

- 1. เนื้อเรื่องที่นำมาเสนอ เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้อ่านหรือไม่

เพียงใด

- 2. เขียนชัดเจนและอ่านเข้าใจง่ายเพียงใด
- 3. ลวดลายการเขียนดีหรืออ่านเบื่อ และไม่น่าสนใจ
- 4. ถ้าเป็นหนังสือเกี่ยวกับความรู้หรือข่าวสาร สิ่งเหล่านี้บอกกันตรงไปตรงมา

หรือเลื่อนหายหรือซ่อนเร้น อยู่ในเรื่องหรือในคำพูดเพียงใด

ค. รูปร่างของหนังสือ (Physical Make - up)

- 1. กระดาษ การพิมพ์ ตัวพิมพ์ น่าพอใจหรือไม่
- 2. ภาพประกอบมีคุณค่าเพียงใด มีศิลปะหรือไม่
- 3. การเย็บเล่มทนทานหรือไม่
- 4. ขนาดของเล่มใหญ่ หรือเล็กเหมาะสมกับผู้อ่านเพียงใด
- 5. โดยทั่วไป หนังสือมีรูปร่างที่ผู้อ่านน่าสนใจเพียงใด

✓ รัญจวน อินทรกำแหง (รัญจวน อินทรกำแหง, 2517: 77-94) กล่าวถึงวรรณกรรม

ที่ดีสำหรับเด็กควรมีลักษณะดังนี้

- 1. ตรงกับความสนใจของเด็ก
- 2. เนื้อหาเรื่องราว ไม่ซับซ้อน มีแนวคิดเอกที่เด่น ซึ่งเด็กจะสามารถจับได้โดยง่าย

เรื่องสั้น ไม่ยาวเป็นเยื่อ ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกับผู้อ่าน

3. ส่วนวนภาษาใช้ภาษาง่าย ชัดเจน เป็นคำธรรมดาที่เด็กเข้าใจได้ทันที

4. ภาพ หนังสือเด็กไม่ควรขาดภาพประกอบเลยเป็นอันขาด ภาพอาจเป็นภาพวาดลายเส้น ภาพถ่าย ภาพสะเกตชกได้ ต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิต สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

5. รูปเล่ม

5.1 ขนาด ไม่อาจจะกำหนดให้เป็นหลักตายตัวได้ อาจมีขนาดเล็กตั้งแต่ $4 \times 2 \frac{1}{2}$ นิ้ว ถึงขนาดใหญ่ $12 \frac{1}{2} \times 9$ นิ้ว รูปเล่มอาจเป็นแนวนอนบ้าง แนวตั้งบ้าง ความยาวอาจตั้งแต่ 20 แผ่นขึ้นไป จนถึง 40 - 50 แผ่นก็ได้ แลวแต่เนื้อเรื่อง

5.2 การจัดทำหนังสือ ควรมีความประณีตตั้งแต่ปกหนังสือ ปกควรสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การจัดทำในหนังสือ ไม่ควรประหยักระดาษเกินไป ควรทิ้งหน้าไหวงก่อนขึ้นเรื่อง และหน้ากักรใหม่เว้นที่ว่างมาก ๆ ง่าย

5.3 ทั่วหนังสือ ถ้าเล็กเล็กเท่าไร ทั่วหนังสือควรโตขึ้น เพื่อให้ใกล้ชิดส่วนกับสายตาของเด็ก และควรมีพวงยตัวที่อ่านง่ายชัดเจน

5.4 กระดาษพิมพ์ ควรเป็นกระดาษดี เพื่อให้ทั้งภาพและทั่วหนังสือชัดเจน
แจ่มแจ้ง

5.5 การเย็บเล่ม ทนทาน แข็งแรง

5.6 การตรวจรูป ควรใหญ่ถูกต้อง อย่านมีผิดได้

× รัชนี ศรีไพรวรรณ (รัชนี ศรีไพรวรรณ, 2508 : 528 - 540) กล่าวถึงหลักการเขียนหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 ไว้ดังนี้

1. ขนาดของหนังสือ ไม่ควรเล็กกว่า $7" \times 5"$
2. ทั่วหนังสือ อาจเท่ากับ $\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$ " หรือเล็กกว่า หรือขนาดเท่าทั่วพิมพ์ก็ได้ ในหน้าหนึ่ง ๆ มีทั่วหนังสือใดหลายบรรทัดสุดแต่ความเหมาะสม
3. รูปภาพ อาจเล็กกว่า $3" - 4"$ ได้ เพราะเด็กวัยนี้มองภาพประกอบเรื่องราวการให้สีภาพ ควรใช้สีผสมที่กลมกลืนและมีความเป็นจริงตามธรรมชาติ
4. ความหนาของหนังสือ เด็กวัยนี้มีความสนใจมากพอสมควรแล้ว หนังสืออาจหนาขึ้นแต่ไม่ควรเกิน 40 หน้า หรือแลวแต่ความเหมาะสม

5. กระจกษ ควรเป็นกระจกษหนา ไม่นึกขาดงาย เพื่อความคงทนถาวรของหนังสือ

6. คำที่ใช้ในหนังสือ ให้มีระดับยากง่ายเท่ากับหนังสือในชั้นเรียน

7. เรื่องที่เขียน เป็นนิทานหรือเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ หรือคนที่เป็นวีรบุรุษ ประวัติกุศลสำคัญ เกียรติประวัติศาสตร์ วรรณคดีบางเรื่อง เรื่องทางวิทยาศาสตร์ เขียนได้ทั้งแบบสนทนา ร้อยแก้ว และกลอน ควรแทรกลักษณะนิสัยที่เด็กควรประพฤติไว้ เช่น ความกล้าหาญ ความเสียสละ

สำหรับเล่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 - 7 ควรมีหลักการเขียนดังนี้

1. ขนาดของหนังสือ เทาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 หรือสุดแต่ความเหมาะสมในการจัดรูปเล่ม
2. ทั่วหนังสือ เล็กลงได้ - แต่ไม่เล็กกว่าตัวพิมพ์
3. รูปภาพ คำเนื่งถึงความเป็นจริงมากขึ้น ขนาดของภาพเล็กลงได้ตามสัดส่วน
4. ความหนาของหนังสือ พิจารณาตามเนื้อเรื่องและความเหมาะสม
5. กระจกษ ควรใช้กระจกษที่เหนียว เพื่อความคงทน
6. คำที่ใช้ให้มีความยากง่ายเท่ากับระดับหนังสือเรียนในชั้น และในกรอบประสมการณที่ จะจัดให้เด็ก

7. เรื่องที่จะเขียน เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนมากขึ้น เรื่องของคนเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง ความสัมพันธ์ภายในบ้าน วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การผจญภัย เรื่องลึกลับ นักสืบง่าย ๆ ประวัติศาสตร์ เรื่องจากภาพยนตร์ที่น่าสนใจ คัดแปลงเรื่องของผู้ใหญ่บางเรื่องให้เหมาะสม เขียนได้ทั้งแบบสนทนา ร้อยแก้ว และร้อยกรอง ควรแทรกแนวทางที่ควรจะต้องปลูกฝังในอนาคติให้แก่เด็กด้วย

✓ วีระ ๓. สุวรรณ (วีระ ๓. สุวรรณ, 2515 : 89 - 90) กล่าวถึงคุณภาพหนังสือเด็กที่ดี มีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ

1. คุณภาพการพิมพ์ หมายความว่าต้องสามารถพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสวยงาม ถึงดูความสนใจ ตั้งแต่หน้าปกไปจนจบเล่ม

2. คุณภาพการจัดหน้า และรูปเล่ม ต้องจัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาสำหรับเด็ก หนาหนังสือโปร่งตา และมีโซห่างกันหรือกึ่งแน่นอนเกินไป การใช้ตัวอักษรและขนาดของระยะมีดรรชนี และเลือกให้เหมาะสมกับวัยและวัยของเด็ก

3. คุณภาพทางศิลปะ ภาพเขียน หรือภาพประกอบ ควรจะเขียนโดยให้อารมณ์ แก่ผู้อ่านจริง ๆ ภาพเขียนก็ควรเขียนอย่างประณีต การใช้สีสรรก็เช่นกัน บางครั้งอาจต้องใช้สี สดใส เข้ม ดึงไปจากข้อเท็จจริงบ้าง เพราะเด็ก ๆ ชอบสีสันฉูดฉาด

4. คุณภาพในการเขียนเรื่อง หรือผู้เขียน ผู้เขียนจะคงพูดเรื่องให้สนุก ใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สละสลวย เด็กอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย

✕ จากรายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก (สมาคมภาษาและหนังสือ แห่งประเทศไทย, 2515 : 147 - 152) เมื่อ 17 - 20 กุมภาพันธ์ 2515 ที่ประชุมมีความเห็นว่าการจัดทำหนังสือสารคดี สำหรับเด็กประถมปลายนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

1. รูปเล่ม

1.1 ขนาดควรใหญ่กว่า 10×13 ซม. ไม่ควรให้ถ่ายหนังสือเรียนจนเกินไป ปกควรมีสีสรรสวยจะดีมาก

1.2 การเข้าปก การเย็บเล่ม ดี มีมั่นคงแข็งแรง เพราะเด็ก ๆ มักจะขาด ความระมัดระวังในการหยิบวาง

1.3 การจัดหน้าใน ต้องกระจ่ายชัดเจน มีบรรณานุกรม คำนี สารบัญให้ครบถ้วน

1.4 การพิสูจน์อักษรต้องไม่ให้มีผิดพลาดเลย สำนักพิมพ์ควรมีนักวิชาการไว้ตรวจรูป ในขั้นสุดท้าย ในกรณีที่มีการพิมพ์ซ้ำ ต้องมีการแก้ไขอักษรที่ผิดให้หมดไปด้วย

2. เทคนิคการเขียน

2.1 เนื้อหาสาระ ต้อง เป็นความรู้ที่สนองตอบความสนใจความอยากรู้อยากเห็น ของเด็ก เพราะเด็กประถมปลายนี้ มีความสงสัยในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2.2 คำศัพท์ ไม่ควรใช้ศัพท์ที่ยากเกินกว่าวัยของเด็กชั้นนี้จะเข้าใจได้ อาจจะ เขียนเรื่องขึ้นก่อนแล้วค่อยแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ยาก ๆ ใ้หายก็ได้

2.3 จำนวนหน้าไม่ควรเกิน 50 หน้า หรืออย่างมากที่สุดประมาณ 100 หน้า เพราะ
เด็กวัยนี้ยังไม่มีความอดทนที่จะอ่านหนังสือยาว ๆ

2.4 ความถูกต้องของข้อมูล ข้อมูลต่าง ๆ ต้องพยายามอย่าให้คลาดเคลื่อนและ
ต้องตรวจตราให้ถูกต้องตรงกันหากเรื่องเดียวกันมีพิมพ์อยู่ในหนังสือหลายเล่ม

✓ รัญจวน อินทรกำแหง (รัญจวน อินทรกำแหง, 2517 : 106 - 107) กล่าวถึงการเขียน
หนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. การเขียนมุ่งหมายให้อ่านแล้วโคจรประโยชน์ การเลือกเรื่องเขียนจึง เป็น
สิ่งสำคัญ มุ่งสาระ ผูกขรรคมะ คุณความดี (ข้อนี้จำเป็นมากสำหรับสารคดี ค่านจริยธรรม)
2. เกาโครงของเรื่อง ควรมีความน่า คัวเรื่อง และขอสรุป
3. มีส่วนประกอบที่เร้าใจ เช่นยกอุทาหรณ์ มีภาพประกอบ ตลอดจนมีคำคม
คติพจน์ ข้อคิด

4. ในขอสรุป อาจมีคำถาม - คำตอบไวทบทวนความรู้
แม่เฒาส ขวลิต และสิรินทร ชวงโชติ (แม่เฒาส ขวลิต และสิรินทร ชวงโชติ,
2511 : 280 - 281) กล่าวถึงการพิจารณาหนังสือเด็กประเภทสารคดีไว้ดังนี้

1. เนื้อหา ขอเท็จจริงต่าง ๆ จะคงถูกต้อง
2. วิธีเขียน ต้องให้อ่านเข้าใจง่าย สำนวนภาษาเหมาะแก่เด็ก แจ่มแจ้ง

ไม่วกน

3. รูปร่างภายนอก ใหัเป็นที่ดึงดูดใจ และทนทานต่อการจับต้อง กระดาษพิมพ์
จะคงแข็งแรง ตัวพิมพ์แจ่มแจ้ง และมีขนาดใหญ่ เหมาะแก่วัยเด็ก รูปภาพสีจูงใจกว่าภาพขาว-ดำ
ภาพจะคงถูกต้องตามความเป็นจริง แผนที่ แผนภูมิจำเป็นสำหรับหนังสือบางประเภท เช่นเกี่ยวกับ
ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ทองเที้ยว เป็นต้น การเย็บเล่มจะคงให้แข็งแรงเป็นพิเศษ ปกแข็ง
ยอมนักอ่านปกอ่อน

4. ประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากหนังสือ ใหัตั้งคำถามว่า
- เนื้อหาตรงกับหลักสูตรในโรงเรียนหรือไม่ พอจะใช้เป็นหนังสืออ่านเพื่อ
การเรียนให้ลึกซึ้งไป หรือเพื่อสนองความอยากรูและให้เกิดความสนใจทั่ว ๆ ไป

- ย้ายผู้ให้เด็กอยากอ่าน อยากแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกหรือไม่

✓ ศรีนาถ สุริยะ (ศรีนาถ สุริยะ, 2510 : 128 - 133) กล่าวถึงการเขียนหนังสือเด็กประเภทชีวประวัติบุคคลสำคัญไว้ดังนี้

1. การเลือกตัวบุคคล อาจเขียนเกี่ยวกับนักประดิษฐ์ นักบวช นักประพันธ์ บุคคลผู้ทำคุณให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น
2. การวางแผนในการเขียน อาจใช้เด็กเป็นตัวละครของเรื่อง ใช้สำนวนและภาษาแบบเด็ก ๆ เขียนแบบเล่านิทาน เขียนแบบบรรยาย เขียนแบบบรรยายปนคำสนทนา เป็นต้น
3. ข้อเท็จจริง ต้องพยายามอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าอะไรเป็นตำนาน อะไรเป็นเรื่องจริง
4. ความเข้าใจในเรื่องกาลเวลา เช่นจะเล่าถึงใครให้ระบุ พ.ศ. ที่เกิด และตาย กำกับไว้ด้วยสรุปความสามารถของบุคคลนั้นไว้ย่อ ๆ ถ้ากล่าวถึงกษัตริย์ ควรเทียบกับคนไทย และเหตุการณ์ของไทย เป็นต้น
5. การใช้สำนวนโวหารและภาษา ให้เด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายและถูกต้อง
6. การใช้ราชาศัพท์ สอดแทรกลงไปไต่บางให้เหมาะกับระดับชั้นที่เด็กควรรู้
7. การใช้รูปภาพประกอบ จำเป็นอย่างยิ่ง บางหน้าอาจต้องใช้ภาพใหม่เนื้อที่มากกว่าตัวหนังสือ เพื่อดึงดูดความสนใจ
8. ตัวอักษรและกระดาษ ใช้อักษรใหญ่ให้อ่านสบายตา กระดาษไม่ควรบางเกินไป
9. ขนาดหนังสือ ควรให้กะทัดรัดกับความหนา
10. หน้าปกหนังสือ ควรให้มีรูป และสีสดเพื่อดึงดูดสายตา

✓ ลมุล รัตตากร (ลมุล รัตตากร, 2506 : 54 - 55) กล่าวถึงการเขียนหนังสือสำหรับเด็กประเภทประวัติศาสตร์ไว้ว่า ผู้เขียนจะต้องถนัดเรื่องราวให้เป็นที่น่าสนใจ ผู้เขียนจะต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่เข้าข้างหนึ่งข้างใด ให้เสียความยุติธรรมไป ผู้เขียนต้องเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตได้ว่าเป็นกษัตริย์อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น สถิติ พ.ศ. ต่างๆ จะต้องตรวจดูให้แน่ใจว่าถูกต้องจริง ๆ แต่ก็ไม่ควรมี พ.ศ. ต่าง ๆ ให้มากเกินไป นอกจากนี้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์นั้นควรมีบางอย่างที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในปัจจุบันด้วย หลักฐานต่าง ๆ ควรจะค้นคว้าหาอ่านจาก

หนังสือสำหรับผู้ใหญ่

หนังสือที่เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ มีประโยชน์ต่อเด็กมาก จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ เกิดความทะเยอทะยานและปรารถนาที่จะหาเงินเลี้ยงตัวเองมากขึ้น เด็กไทยควรได้รับการส่งเสริม คำนึงมากเป็นพิเศษ เพื่อชดเชยปัญหาต่าง ๆ ที่แทบทุกครอบครัวต้องพบอยู่ในปัจจุบันนี้

การค้น เถลไถล เเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัย ยังได้ขอคิดจากรายงานการสัมมนาศึกษานิเทศก์และครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2510 : 130) เกี่ยวกับการพิจารณาแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ระดับประถมศึกษาว่า ควรพิจารณา ดังนี้

1. ความเหมาะสมในแง่ของ การใช้ศัพท์และคำ
2. ความง่ายของศัพท์ เมื่อเทียบกับชั้นและวัย
3. ความถูกต้องของ การใช้คำ ศัพท์และไวยากรณ์
4. ความสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักสูตร
5. การสร้างความคิดรวบยอด สามารถทำได้ เหมาะสมเพียงไร
6. กิจกรรมพอเพียง เหมาะสม และสามารถปฏิบัติตามได้เพียงใด
7. ความเหมาะสมของภาพ แผนที่ และแผนภูมิต่าง ๆ
8. ความเหมาะสม และความเรียบร้อยของวัสดุการพิมพ์เช่นกระดาษ และหมึกพิมพ์
9. ขนาดตัวพิมพ์และชนิดตัวอักษร
10. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่นครรชนที่ท้ายเล่ม ขนาดหนังสือและการจัดรูปเล่มหนังสือ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ขอคิดสำหรับทั้ง เถลไถล เเคราะห์จากการวิจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ก็คือ

สมทรง สีสลายัน (สมทรง สีสลายัน, 2516 : 89 - 90) วิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ เพื่อศึกษาถึงลักษณะหนังสืออันประกอบด้วยรูปเล่ม ขนาด ขนาดตัวอักษร และลักษณะภาพซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ ประชากรที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย นักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาตอนปลายจำนวน 144 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ 6 โรงเรียน ใช้หนังสือ 10 เล่ม เป็นเครื่องมือในการทดลอง หนังสือนี้ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วว่า เหมาะสมกับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย นำข้อมูลเกี่ยวกับระดับความชอบของเด็กมาหาค่าเฉลี่ย และ

นำข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกขนาดรูปเล่ม ตัวอักษร ภาพ มาหาการอยละ การวิจัย
ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนชอบขนาดรูปเล่ม 6×8.5 นิ้ว ประเภทแนวตั้ง (upright)
มากที่สุดทุกระดับชั้น
2. นักเรียนชอบตัวอักษรประเภท ผ.ศ. 20 ป้อยท์ ตัวเรียงทาง
3. นักเรียนชอบภาพวาด แบบไทยแท้ พิมพ์สอสี 4 สี มากที่สุด
4. ขนาดรูปเล่ม นักเรียนเลือกโดยถือความกระชับรัด และการเปิดง่าย อ่านง่าย
เป็นเกณฑ์
5. ในการเลือกขนาดตัวอักษร นักเรียนส่วนใหญ่เลือกโดยถือความชัดเจนของ
ตัวอักษร เป็นเกณฑ์
6. ในการเลือกลักษณะภาพ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกโดยถือสีสวยสะดุดตา เป็นเกณฑ์
7. นักเรียนมีความเห็นว่า ขนาดหนังสือ 5×7.25 นิ้ว กระดาษที่ดีที่สุด ขนาด
 6×8.5 นิ้ว เหมาะในการถือที่สุด
8. นักเรียนมีความเห็นว่า ตัวอักษรประเภท ผ.ศ. $19 \frac{1}{2}$ ป้อยท์ มีส่วนหนา
คำมาก มีความชัดเจนที่สุด ตัวอักษรประเภท ผ.ศ. 20 ป้อยท์ ตัวเรียงทาง อ่านง่ายและน่าอ่าน
ที่สุด
9. นักเรียนมีความเห็นว่า ภาพถ่ายสีธรรมชาติมีความชัดเจนที่สุด
✓ วุฒิ แครสังข์ (วุฒิ แครสังข์, 2514 : 76 - 83) วิจัยเรื่องการศึกษา แบบ สี
และขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ เพื่อตอง การทราบว่า
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชอบแบบเรียนที่มี แบบ สี และขนาดอย่างไร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนต่าง ๆ 10 โรงเรียน ในจังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2513
โรงเรียนละ 60 คน รวม 600 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน คุณภาพชุดต่าง ๆ
ในกลุ่มของตน ทีละคน และคู่มือที่ละชุด แล้วแสดงความเห็นว่าชอบภาพแต่ละภาพในชุดหนึ่ง ๆ มาก
น้อยเพียงใด การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. แบบ ชอภภาพฉายมากที่สุด ชอภภาพแรเงาเป็นลำดับที่ 2 และชอภภาพลายเส้นเป็นลำดับที่ 3
  2. สี ชอภภาพหลายสีแบบธรรมชาติ เป็นลำดับที่ 1 ชอภภาพขาวดำเป็นลำดับที่ 2 และภาพสีเดี่ยว เป็นลำดับที่ 3
  3. ขนาด ชอภภาพขนาดใหญ่ กับขนาดกลางไม่ต่างกันมากนัก โดยชอภภาพขนาดใหญ่มากกว่าภาพขนาดกลาง เล็กน้อย ส่วนภาพขนาดเล็กชอบเป็นลำดับสุดท้าย
- ในคานขนาด ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรพิจารณาถึงเนื้อหาของภาพประกอบด้วย เมื่อต้องการสิ่งที่ของจริงมีขนาดเล็ก ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพขนาดใหญ่จนเกินไป ภาพขนาดใหญ่เกินหน้าควรเป็นภาพที่แท้จริงของภาพนั้นมีขนาดใหญ่ เช่น พระบรมรูปทรงมา หรือสถานที่ต่าง ๆ

เอกสารในทางประเทศ

✓กุลเชศตา (Kulshreshtha, 1972 : 46 - 82) กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กว่า นอกจากเนื้อหาจะต้องดีและน่าสนใจแล้ว รูปเล่มจะต้องดึงดูดใจน่าอ่านด้วย เขาเสนอเกณฑ์ในการประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

คานวิชาการ

1. เนื้อหาจะต้องตรงกับ ความสนใจและความต้องการของเด็ก เนื้อหาเหมาะสมกับวัยเด็ก ปราศจากอคติ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ มีคุณค่าและเร้าความสนใจให้รักการอ่าน
2. การเรียบเรียงเนื้อหาไม่ยืดเยื้อเกินไป เหมาะสมตามเนื้อเรื่อง เหมาะกับวัยเด็ก เนื้อหาเชื่อมโยงกันดี ชวนอ่าน มีเรื่องราวแปลก ใหม่ น่าสนใจ วิธีการเขียนจะตองไม่ใช่คำพูดหรือข้อความเป็นการสั่งสอนผู้อ่านตรง ๆ
3. การใช้ภาษา เข้าใจง่าย ถูกต้อง หากใช้ศัพท์ยาก หรือศัพท์เฉพาะควรมีคำอธิบายประกอบ
4. ภาพประกอบสอดคล้อง ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง ช่วยเสริมหรืออธิบายเนื้อหาให้เข้าใจยิ่งขึ้น

ค่านิยมภายนอกและสภาพทั่วไป

1. ขนาดและจำนวนหน้าพอเหมาะ สะดวกต่อการถือและการอ่าน สำหรับเด็ก ประอมปลาย คือประมาณ $16 \frac{1}{2} \times 21 \frac{1}{2}$ เซนติเมตร หรือ $6 \frac{1}{2} \times 8 \frac{1}{2}$ นิ้ว ความหนาประมาณ 60 - 100 หน้า

2. ขนาดตัวพิมพ์ ควรมีขนาดต่าง ๆ กัน ทั้งปก เนื้อหา หัวข้อสำคัญ ตลอดจนข้อความที่ต้องการเน้น ขนาดตัวพิมพ์ต้องเหมาะสมแก่สายตาของเด็ก ไม่บรรจงเกินไปและหนาเกินไป จะทำให้เด็กอ่านนาน ๆ ไปอย่างไม่ไถ่ครอง และจะเลือกอ่านเฉพาะบทสนทนา หรือข้อความสั้น ๆ หรืออุบายภาพ

3. กระดาษควรใช้สีขาว เรียบและหนาพอควร

4. การพิมพ์ ประณีต ไม่พิมพ์ผิดหรือตกหล่น ตัวพิมพ์และภาพชัดเจน หมึกพิมพ์สม่ำเสมอ การเว้นที่ว่างรอบข้อความในหน้าหนังสือ ประมาณ 3 - 6 เซม (ems.) หรือประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ถึง 1 นิ้ว

5. ภาพประกอบ จักวางไว้สวยงามสอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขนาดภาพไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป แสดงให้เห็นสิ่งที่ต้องการแสดงชัดเจน และพอเหมาะกับผู้เด็ก ตลอดจนมีสีดึงดูดใจ น่าอ่าน

6. ปก จูงใจน่าอ่าน ปกมีภาพแสดงให้เห็นจุดสำคัญของเรื่อง

7. การเขาเล่มหนังสือ ทนทาน สะดวกต่อการเปิดอ่าน

8. ราคา - เหมาะสมกับสภาพหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย จักว่าเป็นหนังสือเด็กประเภทสารคดีอย่างหนึ่ง ในการวิเคราะห์หนังสือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอกิจจากเกณฑ์การประเมินค่านหนังสือเด็กประเภทสารคดี ประกอบด้วย ซึ่งได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

✓ อารบัทนอท และซูเทอร์แลนต์ (Arbuthnot and Zutherlant, 1972 : 586 - 589) กล่าวถึง เกณฑ์การประเมินค่านหนังสือเด็กประเภทสารคดี ไว้ดังนี้

1. ความถูกต้อง เนื้อหาจะคงถูกต้อง เชื่อถือได้ ผู้แต่งรู้จักคัดแปลงเนื้อหาให้อ่านง่าย เนื้อหาไม่ละเอียดเกินไป พอเหมาะกับผู้เด็ก แต่จะคงไม่ขาดข้อความที่สำคัญ ๆ ไป

2. การเรียบเรียง เนื้อหาและขยายของเนื้อหา เนื้อหาแต่ละบทแต่ละตอนจะ ต้องเชื่อมโยงกันดี ให้ความรู้ที่พอเหมาะแก่วัยเด็ก ไม่ทำให้เด็กสับสน หรือเข้าใจผิดได้ ควรมี สารบัญ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจขอบข่ายของเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และอาจมีดัชนีด้วยสำหรับเด็กระดับนี้

3. ความทันสมัย ปีที่พิมพ์มีความสำคัญมาก แต่หนังสือบางเล่มถึงแม้จะพิมพ์มา หลายปีแล้วก็ยังใช้ได้ เช่นหนังสือที่กล่าวถึงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ แต่กลายเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการ ทดลองทางวิทยาศาสตร์ หากมีข้อค้นพบใหม่ ๆ เนื้อหาก็คควรปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงด้วย

4. ความรับผิดชอบของผู้แต่ง หนังสือที่จะสอนให้เด็กทำสิ่งใดก็ตามควรมีเนื้อหา ที่ไม่เป็นพิษเป็นภัย มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ผู้แต่งจะต้อง เขียนแสดงให้เด็กเห็นความแตกต่าง ว่าอะไรคือข้อเท็จจริง ทฤษฎีหรือความคิดเห็น มิฉะนั้นเด็กที่อ่านจะเข้าใจผิดได้

5. ความสามารถของผู้แต่ง เราสามารถประเมินค่าหนังสือประเภทนี้ได้โดย พิจารณาจากคุณวุฒิ ประสบการณ์ของผู้แต่ง ทั้งยังพิจารณาจากเนื้อหาซึ่งมีการระบุแหล่งที่มา บอก รายชื่อหนังสือคนควาอ้างอิง หรือมีการให้ข้อมูลที่แสดงตัวเลข ระยะเวลา เป็นต้น

6. รูปแบบของหนังสือ ขนาดและจำนวนหน้า พอเหมาะแก่วัยเด็ก มีการเว้นว่าง ภายในแต่ละหน้าแต่ละตอน อย่างเหมาะสม ภาพฉายหรือแผนที่ควรอยู่ใกล้ข้อความที่ต้องการแสดง มีภาพประกอบที่ช่วยอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจยิ่งขึ้น

7. วิธีการเขียน ต้องปรับปรุงให้ทันสมัย เด็กจะเบื่อถ้าเขียนไม่น่าสนใจ และมี เนื้อหาที่หนักเกินไป เนื้อหาจะต้องมีประโยชน์ต่อเด็ก การใช้คำศัพท์ต้องเหมาะสมแก่วัย เด็กชอบเรื่อง ที่มีคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ เช่นกัน แต่ต้องมีคำอธิบายให้เข้าใจ

* ฮัค และ ยังก์ (Huck and Young, 1961 : 128 - 132) กล่าวถึงเกณฑ์การเลือก หนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. เนื้อหาถูกต้อง เชื่อถือได้ พิจารณาจากคุณวุฒิ ความสามารถของผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ตลอดจนเปรียบเทียบกับหนังสือประเภทเดียวกัน

2. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน ใช้ภาษาที่เหมาะสมแก่วัยเด็ก เด็กจะสามารถเข้าใจ เนื้อหาที่อ่านได้ง่าย และเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

3. ภาพประกอบถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ขนาดภาพพอเหมาะ สามารถแสดงรายละเอียดได้พอเพียง ภาพควรมีลักษณะอธิบายเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งหรือจุดใดจุดหนึ่งที่กว่าภาพที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องทั่วไป

4. สิ่งประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เช่น มีดัชนีค้นเรื่อง มีสารบัญ แสดงหัวข้อสำคัญของเนื้อหา เป็นต้น

✓ แฮานนา และแมกแอลลิสเตอร์ (Hanna and McAllister, 1968, 134 - 136)

กล่าวถึงหนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กไว้ว่า เนื้อหาจะคงไม่หนักเกินไป ไม่ควรมีรายละเอียดที่ไม่จำเป็นสำหรับเด็ก ควรมีภาพซึ่งจะช่วยเด็กเข้าใจเนื้อหาที่ยิ่งขึ้นด้วย ในการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือประเภทนี้ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาความถูกต้อง ความทันสมัย ของเนื้อหา โดยพิจารณาจากผู้แต่ง คุณวุฒิ ประสบการณ์ ปีที่พิมพ์ เป็นต้น ควรอ่านก่อนอย่างละเอียดเพื่อทราบจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของเนื้อหา ควรอ่านสารบัญเพื่อดูการจัดลำดับเนื้อหา อ่านเนื้อเรื่องหลาย ๆ หนาคูความอ่าน ความเหมาะสมกับวัยเด็ก พิจารณาดัชนี ภาพ แผนผัง แผนภูมิ แผนที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชัดเจน จัดวางไว้อย่างเหมาะสม ควรอ่านตอนที่มีเรื่องราวโต้แย้งกัน เพื่อความถูกต้องมีความเป็นกลางหรือไม่ เสนอความเห็นทั้งสองด้านหรือไม่ ถ้าเป็นหนังสือที่เขียนให้ความเห็นด้านเดียวซึ่งเป็นด้านที่ถูกต้อง ห้ามไม่ควรรู้ให้เด็กอ่าน ควรซื้อหนังสือที่มีการแสดงความเห็นโต้แย้งในทางที่มีเหตุผล เหมาะสมแก่เด็ก เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักรับฟังความคิดเห็น พินิจพิจารณาปัญหาอภิปรายข้อโต้แย้งนั้น เป็นการฝึกให้มีความพร้อมในการอ่านต่อไปด้วย

✓ สภาวิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษาแห่งชาติ (National Council of Educational Research and Training, 1970 : 48 - 57) ของประเทศอินเดีย ได้มีการประชุมเกี่ยวกับการผลิตและการประเมินค่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้น ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินค่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาไว้ดังนี้

การประเมินค่าด้านวิชาการ (Academic Aspects) ของแบบเรียน

1. เนื้อหาจะคงสอดคล้องกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา สอดคล้องกับเป้าหมายของชาติและสังคม ส่งเสริมค่านิยมทางศีลธรรม เหมาะกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนแต่ละระดับ สัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียนให้รายละเอียดที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นต้น

2. การเสนอเนื้อหา มีการจัดลำดับอย่างเหมาะสม คือจัดลำดับเป็นหน่วย บท และตอน ต่อเนื่องกันอย่างสมเหตุสมผล มีวิธีการเขียนแบบต่าง ๆ กัน ช่วยให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการยกตัวอย่างรูปภาพประกอบ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและเกิดจินตนาการยิ่งขึ้น การคงชื่อเรื่องแต่ละบทควรสั้น ให้ความหมายและน่าสนใจ

3. การใช้ภาษาเหมาะสม มีความถูกต้องในคำกริยาใช้สำนวนและตัวสะกด รูปประโยคสั้นและเข้าใจง่าย ใช้ศัพท์เฉพาะซึ่งเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนมีการอธิบายศัพท์เฉพาะเหล่านั้นด้วย

4. ภาพประกอบเหมาะสม มีความถูกต้องชัดเจน มีขนาดพอเหมาะสัมพันธ์กับเนื้อหาในแบบเรียน มีการจัดวางภาพเหมาะสมสวยงาม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาในแบบเรียนยิ่งขึ้น

5. แบบฝึกหัดเหมาะสม ควรมีหลาย ๆ แบบ ช่วยสรุปสาระสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม สัมพันธ์กับเนื้อหาแต่ละบท แนะนำกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัย ทัศนคติ และพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ช่วยประเมินสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน

การประเมินค่าลักษณะภายนอก และสภาพทั่วไป (Physical Features) ของแบบเรียน ขนาดรูปเล่มที่เหมาะสมคือ $7 \frac{1}{4}$ นิ้ว $\times$ $9 \frac{1}{2}$ นิ้ว มีความยาวของบรรทัดที่พิมพ์และช่องว่างระหว่างบรรทัดที่นักเรียนสามารถอ่านได้สะดวก มีการเว้นขอบรอบข้อความในหน้าหนังสือ เพื่อความสวยงาม และสะดวกในการอ่าน ตัวพิมพ์ที่ใช้ควรมีขนาดต่าง ๆ กัน เพื่อเน้นข้อความสำคัญ เมื่อจะขึ้นบท ตอน หรือหัวข้อใหม่ หรือเพื่อกล่าวถึงชื่อเรื่องและศัพท์เฉพาะ กระจกที่ใช้พิมพ์ ควรมีความหนา ทึบ สะอาด ภาพประกอบมีขนาดพอเหมาะกะหน้ากระดาษ การจัดวางภาพเหมาะสม ภูมิทัศน์ดึงดูดใจ แสดงจุดสำคัญของเรื่อง มีความหนา นอกจากนี้แบบเรียนควรมีหน้าปกใน ซึ่งกล่าวถึงชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ราคา เป็นคน และควรมีหน้าคำนำ สารบัญ อภิธานศัพท์ที่ถูกต้องด้วย

นิคอลลส์ และ โอโชา (Nichols and Ochoa, 1971 : 290 - 294) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินค่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge Component)

1. ความรู้ที่ปรากฏในแบบเรียนสนับสนุนความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมหรือไม่

2. เนื้อหาในแบบเรียนแก้ไขให้แนวคิดในหลายสาขาวิชาหรือไม่
3. ท้นต่อเหตุการณ์ กล่าวถึงความรู้ และขอคนพบใหม่ ๆ หรือไม่
4. การเสนอเนื้อหาถูกต้องของความเป็นจริง เพียงใด ชูแต่งแสดงทัศนะเป็นกลาง

หรือไม่

องค์ประกอบค่านสติปัญญา (Intellectual Component)

1. ส่งเสริมให้เกิดการตั้งปัญหา และค้นคว้าเพิ่มเติมหรือไม่
2. คำถามในแบบเรียนกระตุ้นให้ใช้ความคิดหรือไม่ หรือเป็นเพียงคำถามด้านข้อเท็จจริง ซึ่งอาศัยเพียงความจำเท่านั้น
3. ช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจอย่างใช้วิจารณญาณหรือไม่
4. เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เขียนหรือไม่

การวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยและต่างประเทศ

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม ในระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ยังไม่มีผู้ใดกระทำมาก่อน แต่ผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบ หนังสือแบบเรียน ในหมวดสังคมศึกษา ในระดับอื่น ๆ ซึ่งมีดังนี้

ลัดดา อมรพันธุ์ (ลัดดา อมรพันธุ์, 2516 : 52 - 61) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาหน้าที่พลเมืองในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 70 เล่ม ซึ่งกรมวิสามัญแนะไว้ในเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนวิชาที่มาประกอบการสร้างเกณฑ์วิเคราะห์ ซึ่งจะพิจารณาคานผู้แต่ง เนื้อหา การใช้ภาษา การจัดเรื่อง ปู่ที่แต่ง หรือที่พิมพ์ ความน่าอ่าน เครื่องช่วยประกอบความทนทาน คานิยมวิชาหน้าที่พลเมือง และคุณค่าอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าหนังสือจำนวน 61 ใน 70 เล่ม อยู่ในเกณฑ์ที่สมควรใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบได้ ข้อบกพร่องของหนังสือคือไม่มีความแข็งแรงทนทาน การเย็บเล่มและการใช้กระดาษไม่ดี การจัดเรื่องไม่ดี ไม่มีลำดับ และขาดการเชื่อมโยงระหว่างบท เนื้อหาไม่บรรจุรายละเอียดมากเกินไป

ทิพวัน เวศการี (ทิพวัน เวศการี, 2518 : 50 - 52) วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมวิทยา (สังคม 16) ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จำนวน 80 เล่ม ทำนองเกี่ยวกับลัทธิ อภิปันธิ ผลการวิเคราะห์จากการให้คะแนนปรากฏว่า หนังสืออ่านประกอบอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 12 เล่ม ดี 20 เล่ม ปานกลาง 24 เล่ม พอใช้ได้ 23 เล่ม และมี 1 เล่มที่ต่ำกว่าร้อยละ 50

ศักดิ์ศรี ปานะกุล (ศักดิ์ศรี ปานะกุล, 2517 : 135 - 159) วิจัยเรื่อง การประเมิน ค่าแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีพิจารณาจากเกณฑ์ประเมินคุณภาพแบบเรียน 4 ด้าน คือ ด้านสาระความรู้ สาระคุณค่าสติปัญญา ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม และอุปกรณ์ช่วยการเรียนสอนในแบบเรียน โดยศึกษาข้อดี ข้อบกพร่องของแบบเรียน ที่กระทรวงอนุมัติให้ใช้ จำนวน 3 เล่ม ถึงแบบเรียนประวัติศาสตร์ของกรมวิชาการ ของ คร. ประสาท หลัทธิลา และของ พ.อ. พูนผล อาสนจินดา และเสนอผลในรูปของการบรรยาย นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของครู และนักเรียน ผู้ใช้แบบเรียนโดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสอนประวัติศาสตร์ 58 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 419 คน ในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล รวม 21 แห่ง ใน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของครู

1. สาระความรู้ แบบเรียนเล่มของกรมวิชาการ และ พ.อ. พูนผล อาสนจินดา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเล่มของ คร. ประสาท หลัทธิลา อยู่ในระดับควรปรับปรุง
2. สาระคุณค่าสติปัญญา แบบเรียนเล่มของกรมวิชาการ และ พ.อ. พูนผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของ คร. ประสาท อยู่ในระดับควรปรับปรุง
3. ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม แบบเรียนทั้ง 3 เล่มอยู่ในระดับปานกลาง
4. อุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในแบบเรียน เล่มของกรมวิชาการ และ คร. ประสาท ควรปรับปรุง ส่วนของ พ.อ. พูนผล อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของแบบเรียน นักเรียนสนใจเนื้อหาทางวิชาประวัติศาสตร์ไทยมากกว่าประวัติศาสตร์ต่างประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในแบบเรียนยังไม่เหมาะสม เพราะบางตอนเยิ่นไป ยากแก่การเข้าใจ และบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

ทางประวัติศาสตร์ การเสนอเนื้อหา นักเรียนเห็นว่ายังให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา
 ทางต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน ในด้านการจัดทำรูปเล่ม นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่เหมาะสม เพราะ
 ภาพประกอบและแผนที่น้อยเกินไป แบบเรียนไม่แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม และไม่มีสรุปท้ายบท

คุณณี ยนต์เจริญ (คุณณี ยนต์เจริญ, 2514 : 72 - 78) วิจัยเรื่องการศึกษาลักษณะ
 และคุณภาพของแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยถามความคิดเห็นของ
 ครู และนักเรียนที่สอนในชั้นดังกล่าว เกี่ยวกับคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม เนื้อหาตลอดจนความนิยม
 ของผู้ใช้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของแบบเรียนหน้าที่พลเมืองที่นิยมคือ ต้องมีภาพประกอบเพื่อเป็นการช่วย
 ในการเรียน มีเนื้อหาอธิบายให้ชัดเจนพอสมควร และเหมาะกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน กระจาย
 ที่พิมพ์ดีด มีกิจกรรมเสนอแนะ และมีแบบฝึกหัดท้ายบท รวมทั้งมีบรรณานุกรมเพื่อค้นคว้าต่อไป
2. คุณภาพของแบบเรียนเท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ โดยทั่วไปรูปเล่มกระตกรัด เนื้อหา
 การเรียงลำดับเนื้อเรื่องดี แต่มีข้อควรปรับปรุงคือ ควรใช้กระดาษให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ เพิ่มภาพ
 ประกอบ ก่อนพิมพ์ครั้งใหม่ควรมีการแก้คำผิดใหญ่ถูกต้อง ตัวพิมพ์ให้ชัดเจน และการเย็บเล่มให้รัดกุม
3. ทั้งครูและนักเรียนนิยมใช้แบบเรียนของกรมวิชาการและนายเอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล
 โดยให้เหตุผลว่า เนื้อหาละเอียดอ่านได้ใจความดี

การวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา
 ตอนปลาย ในต่างประเทศยังไม่มีผู้ใคร่ทำเช่นกัน มีทำเฉพาะการวิเคราะห์แบบเรียนวิชาต่าง ๆ
 ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ได้มีดังนี้

เคอแฮม (Durham, 1972 : 3737 - A) วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของแบบเรียน
 วิชาประวัติศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในสหรัฐอเมริกา ที่พิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1919 -
 1970 จำนวน 20 เล่ม นำมาวิเคราะห์ในด้านการใช้คำบรรยาย การใช้ภาพประกอบ เนื้อหา
 วิธีการเขียนและค่านำ ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้คำบรรยายในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์
 มีแนวโน้มที่จะแสดงบันทึกหรือหลักฐานชั้นต้น หรือแหล่งปฐมภูมิมากขึ้น แบบเรียนที่พิมพ์ระยะหลัง ๆ
 มีจำนวนภาพประกอบต่อเล่มโดยเฉลี่ยลดลง แต่มีการใช้ภาพสีเพิ่มขึ้น ด้านเนื้อหาในแบบเรียนนั้น
 เนื้อหาที่เพิ่มขึ้นมี 15 เรื่อง เช่น สันติภาพของโลก ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม ชีวิตประวัติ

บุคคลสำคัญของชาติ เป็นคน ส่วนเนื้อหาที่ลบล้างมี 12 เรื่อง เช่น การปกครองแบบอาณานิคม สงครามและการป้องกันประเทศ ความเป็นมาของยุโรป ทาส ศาสนา เป็นต้น ส่วนวิธีการเขียน แบบเรียน ปรากฏว่าแบบเรียนที่พิมพ์ในระบอบกษัตริย์ ค.ศ. 1967 เป็นต้นมามีเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยเพิ่มขึ้น 43.15 เปอร์เซ็นต์และมีการเน้นให้ยูเรเชียความคึกคักมากกว่า การทองจำถึง 80.19 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า แบบเรียนจำนวน 6 ใบ 20 เล่ม ที่พิมพ์ครั้งล่าสุดไม่มีคำนำ ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่าแบบเรียนประวัติศาสตร์ที่ดีควรมีการเรียบเรียง เนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสม มีการใช้หลักฐานชั้นต้นประกอบการเขียน มีแผนที่และภาพฉายต่าง ๆ ทั้งสีหรือขาวดำพร้อมคำอธิบายประกอบ

เบชเทล (Bechtel , 1969 : 2972A - 2973A) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์ทัศนคติ เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี ซึ่งปรากฏในแบบเรียนประวัติศาสตร์อเมริกัน ภูมิศาสตร์และหน้าที่พลเมือง ที่พิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1885 - 1914 ผู้วิจัยนำแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการของแต่ละรัฐอนุมัติให้ใช้ในโรงเรียนมาทำการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ คือ ความรู้สึกชาตินิยมอเมริกัน ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและคำสอนทางศาสนา ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง แบบเรียนที่นำมาวิเคราะห์ เป็นแบบเรียนประวัติศาสตร์ 37 เล่ม แบบเรียนภูมิศาสตร์ 29 เล่ม แบบเรียนวิชาการปกครอง 17 เล่ม และแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง 37 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกชาตินิยมอเมริกัน ปรากฏในแบบเรียนประวัติศาสตร์มากกว่าแบบเรียนภูมิศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง แบบเรียนหน้าที่พลเมือง ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองและความเข้าใจในระบบประชาธิปไตยไว้มากกว่า ส่วนแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์นั้นปรากฏว่าไม่มีทัศนคติของความเป็นพลเมืองดีปรากฏอยู่เลย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และบรรณารักษ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2519 จำนวน 41 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายมา 25 เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโรงเรียนที่ไม่แบ่งเป็นหมวดวิชา และ 50 เปอร์เซ็นต์ของโรงเรียนซึ่งแบ่งเป็นหมวดวิชา ด้วยวิธี Random Sampling (Best, 1961 : 204) ซึ่งจะได้ครูจำนวน 153 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 41 คน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2519 จำนวน 41 โรงเรียน มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2519 : 10 - 16)

1. โรงเรียนวัดชนะสงคราม
2. โรงเรียนวัดคันนอนพศุณ
3. โรงเรียนวัดโสมนัส
4. โรงเรียนวัดเวทวันธรรมมาวาส
5. โรงเรียนราชวินิต
6. โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
7. โรงเรียนบางบัว (เพ่งทั้งตรงจันทวิทยาจารย์)
8. โรงเรียนสีกัน (วัดน่านนันทอุปถัมภ์)
9. โรงเรียนวัดโสมนัส
10. โรงเรียนวัดพลับพลาชัย
11. โรงเรียนพญาไท
12. โรงเรียนคาราคาม

13. โรงเรียนวัดคัมภายศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)
14. โรงเรียนสายน้ำทิพย์
15. โรงเรียนบ้านหนองบอน (นัยนานนทอนุสรณ์)
16. โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
17. โรงเรียนประถมนเทวี
18. โรงเรียนวัดค่าน
19. โรงเรียนมหาวิราญ์กร
20. โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม
21. โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์
22. โรงเรียนวัดคูขี้ทราย
23. โรงเรียนวัดใหม่จอม
24. โรงเรียนวัดคาวทอง
25. โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
26. โรงเรียนวัดจำปา
27. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
28. โรงเรียนโฆสิตโมสร
29. โรงเรียนวัดคูสีตาราม
30. โรงเรียนวัดพระยาท่า
31. โรงเรียนวัดอมรินทร์าราม
32. โรงเรียนสวนอนันต์
33. โรงเรียนประถมทวิธาภิเศก
34. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
35. โรงเรียนวัดเจ้ามูล
36. โรงเรียนวัดสังข์กระจาย (แจ่มวิชาสอน)
37. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม

38. โรงเรียนวัดคันทัง
39. โรงเรียนประดอมบางแค
40. โรงเรียนวัดคณาครปรก
41. โรงเรียนพุทธบูชา

/ การตั้ง เกณฑ์วิเคราะห์

ผู้วิจัยรวบรวมหลักเกณฑ์สำหรับตั้ง เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หนังสือเกี่ยวกับลักษณะวรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่ดี หลักการเขียนหนังสือ
สำหรับเด็ก เกณฑ์การวิเคราะห์ ประเมินค่า พิจารณาเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตลอดจนหนังสือ
แบบเรียน หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
2. ปรินทิพนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ ประเมินค่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม
หนังสือแบบเรียน หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
3. เอกสารการสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก รายงานการสัมมนาศึกษานิเทศก์
และครูสอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา
4. บทความเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ประเมินค่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมหนังสือแบบเรียน
สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากวารสารต่าง ๆ เช่น วารสารทองสมุก วารสาร
Social Education เป็นต้น

จากหนังสือ ปรินทิพนิพนธ์ เอกสารและวารสารต่าง ๆ ทั้งของในประเทศและต่างประเทศ
ซึ่งได้กล่าวไว้ในแม่ทမ်း 2 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาพิจารณาคัดเลือกและประมวล
เป็นเกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเกณฑ์วิเคราะห์
ขั้นตอนนี้ ได้นำไปให้ครูผู้สอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำ การผลิต การแต่ง หนังสืออ่านเพิ่มเติม
วิชาสังคมศึกษา สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือสำหรับเด็ก และ
ศึกษานิเทศก์ฝ่ายประถมศึกษา พิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข ให้ความแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน
9 ท่าน ดังนี้

1. นางอุษณ สุวรรณาวิน
2. นางสาวจินตนา ไบกาชุกย์
3. ศาสตราจารย์กำธร สติรกุล
4. นายวิริยะ สิริสิงห์
5. ศาสตราจารย์แม่เฒ่า ชวลิต
6. นางสุนีตา ประภาสวัฑ์
7. นางสิรินทร ชวงโชติ
8. ศาสตราจารย์สมน อมรวิวัฒน์
9. นายมนัส รัตนคิดถน ฎุเกศ

เกณฑ์วิเคราะห์

จากคำแนะนำ ขอเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยนำมาปรับปรุง เกณฑ์วิเคราะห์ขั้นต้นให้เหมาะสม ใ้เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้

คำแนะนำ

1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง หมายถึง เนื้อหาช่วยเพิ่มความรู้อื่นแบบเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น พอเหมาะกับเคื่กระดับประถมศึกษาตอนปลาย และช่วยเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เนื้อหามีคุณค่า หมายถึง เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื้อหาให้ออกกึก คติสอนใจ ปลุกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมกานิยมอันดี เช่น ใหญ่จักคุณค่าความงามของศิลปะ วัฒนธรรม ปุชเียสถาน และวัตถุสำคัญของชาติ ใ้มีใจกว้างยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น
3. เนื้อหาทันสมัย หมายถึง ใ้ความรู้ ขัณูลที่ใช้ได้ในปัจจุบัน เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน

4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย หมายถึง ใช้คำที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้คำธรรมดา ไม่ใช้ศัพท์ยาก ถ้าใช้ศัพท์ยากควรมีคำอธิบายให้เข้าใจ ไม่ใช้ศัพท์แสลง หรือศัพท์สะแลง ใช้ประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน หมายถึง การวางเค้าโครงเรื่อง การเรียบเรียงเนื้อหาชวนติดตามอ่าน วิธีการเขียนไม่เป็นวิชาการจนเกินไป การเรียงลำดับเรื่องไม่สับสน

กานรูปเล่ม ✖

1. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ หมายถึง ขนาดไม่ใหญ่ หรือหนาเกินไป ควรให้เด็กหยิบอ่านได้สะดวก ขนาดที่พอเหมาะ คือประมาณ $16 \frac{1}{2} \times 21 \frac{1}{2}$ เซนติเมตร หรือ $6 \frac{1}{2} \times 8 \frac{1}{2}$ นิ้ว ความหนาประมาณ 60 - 100 หน้า.

2. ภาพประกอบดี หมายถึง ภาพประกอบสอดคล้องตรงตามเนื้อเรื่อง ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ขนาดภาพพอเหมาะแสดงให้เห็นสิ่งที่ต้องการแสดงชัดเจน ภาพมีสีดึงดูดใจผู้อ่าน การจัดวางภาพสวยงาม ภาพอยู่หน้าเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

3. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ หมายถึง ขนาดตัวพิมพ์ที่เด็กสามารถอ่านได้ชัดเจน เช่น ขนาด ๘.๕, 20 ปอยท์ ตัวพิมพ์ควรมีลักษณะพิเศษ เพื่อเน้นข้อความสำคัญบางตอนด้วย

ตัวอย่างขนาดตัวพิมพ์ ๘.๕, 20 ปอยท์

สภาพบางส่วนชำรุดผุพัง หรือรอยย่นที่มีควันทามากเกินไป หรือ มีเสียงดังอันก่อความรำคาญแก่ประชาชนทั่วไป เป็นต้น”

4. กระดาษพิมพ์ดี หมายถึง กระดาษที่มีความหนาพอสมควร และน่าอ่าน กระดาษไม่บางจนเห็นรอยพิมพ์อีกด้านหนึ่ง ซึ่งไม่สะดวกต่อการอ่าน ควรเป็นกระดาษฟอกขาว หรือกระดาษปอนด์

5. คุณภาพในการพิมพ์ดี หมายถึง พิมพ์ตัวสะกดการันต์ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายต่าง ๆ ถูกต้อง หมึกไม่เลอะตามขอบตัวพิมพ์ ตามหน้ากระดาษ หรือบริเวณภาพประกอบ การจัดหน้าควรเว้นที่ว่างรอบขอบหนังสือประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ถึง 1 นิ้ว เพื่อความสะดวกในการอ่าน

6. ปก และชื่อเรื่องดึงดูดใจ หมายถึง ปกมีภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การให้ชื่อเรื่องน่าสนใจ และเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

7. การเข้าเล่มดี หมายถึง เด็กสามารถเปิดอ่านได้สะดวก มีการเย็บเล่มที่ทนทานพอสมควร กระดาษไม่เหลืองหรือมีขากวาง ✓

การวิเคราะห์หนังสือ

ผู้วิจัยสร้างการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert (Best, 1961 : 175) โดยกำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

การวิเคราะห์หนังสือ ดำเนินการดังนี้

ก. ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการดังนี้คือ

1. ศึกษาหลักสูตร และแบบเรียน โดยดูเนื้อหาในหลักสูตรและหนังสือแบบเรียน วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 7 โดยละเอียด

2. อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่มอย่างน้อย 3 ครั้ง โดยการอ่านครั้งแรก เป็นการอ่านตลอดทั้งเล่ม เพื่อดูเนื้อหาและรูปแบบโดยทั่วไปตามเกณฑ์ที่วางไว้ การอ่านครั้งที่ 2 พิจารณาหนังสือแต่ละคานอย่างละเอียดและให้คะแนน และการอ่านครั้งที่ 3 ทบทวน พิจารณาคะแนนที่ให้

ข. นำแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดส่วนตัว เกณฑ์วิเคราะห์ และการวางวิเคราะห์ไปที่ครูที่สอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และบรรณารักษ์วิเคราะห์ โดยขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ช่วยรวบรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามรายชื่อให้แบบสอบถามเท่าที่มีในห้องสมุด

ใ้ครูและบรรณารักษ์พิจารณา และใ้คะแนนหนังสือแต่ละเล่มในตารางวิเคราะห์ โดยใ้คะแนนเฉพาะเล่มที่ใ้คะแนน

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วยข้อมูลของผู้ใ้จ้ ครู และบรรณารักษ์ โดยผู้ใ้จ้ นำแบบสอบถามไปใ้ครูและบรรณารักษ์วิเคราะห์ด้วยตนเอง ส่วนการส่งคืนนี้ใ้วิธีรับคืนด้วยตนเอง และส่งคืนใ้ทางไปรษณีย์ ใ้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คั้งแต่วันที่ 27 มกราคม ถึง 20 มีนาคม 2520 ใ้แบบสอบถามของครูกลับคืนมาจำนวน 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และบรรณารักษ์ จำนวน 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.80

การจักรกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากครู และบรรณารักษ์ใ้แล้ว ผู้ใ้จ้กระทำคั้งนี้

1. แยกแบบสอบถามครู และบรรณารักษ์ ใ้คนละพวก
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดชื่อหนังสือ เล่มที่ใ้วิเคราะห์ใ้คะแนนไม่ครบ

ทุกเกณฑ์ออก

3. นำคะแนนใ้ครู และบรรณารักษ์ใ้ในตารางวิเคราะห์ มาหาค่าเฉลี่ยโดยใ้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของหนังสือแต่ละเล่ม}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนคนที่วิเคราะห์หนังสือเล่มนั้น}$$

4. นำค่าเฉลี่ยหนังสือแต่ละเล่ม แปลความหมาย โดยถือเกณฑ์ในการประมาณค่าคั้งนี้

$$4.50 - 5.49 \quad \text{หมายความว่า} \quad \text{คั้งมาก}$$

$$3.50 - 4.49 \quad \text{หมายความว่า} \quad \text{คั้ง}$$

2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	พอใช้
0.50 - 1.49	หมายความว่า	ควรปรับปรุง

5. นำคะแนนของผู้วิจัย ค่าเฉลี่ยของครูและบรรณารักษ์ เสนอเป็นตาราง แสดงให้เห็น
คุณลักษณะของหนังสือแต่ละเล่ม พร้อมทั้งแปลความหมายของขณูณ์นั้น ๆ

6. นำผลรวมค่าเฉลี่ยของผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เสนอเป็นตาราง
แสดงให้เห็นคุณลักษณะของหนังสือแต่ละเล่ม พร้อมทั้งแปลความหมายของขณูณ์นั้น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เป็นผู้วิเคราะห์ เมื่อได้คะแนนที่ครู และบรรณารักษ์วิเคราะห์มาแล้ว นำมาหา ค่าเฉลี่ย และเสนอเป็นตารางแสดงให้เห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่มในแต่ละคุณลักษณะ พร้อมทั้ง แปลความหมายของข้อมูล

ขอตกลง เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล

คานเนื้อหา หมายถึง เกณฑ์วิเคราะห์ข้อ 1 - 5 ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง
2. เนื้อหามีคุณค่า
3. เนื้อหาทันสมัย
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน

คานรูปเล่ม หมายถึง เกณฑ์วิเคราะห์ ข้อ 6 - 12 ดังต่อไปนี้

6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ
7. ภาพประกอบดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ
9. กระดาษพิมพ์ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ
12. การเข้าเล่มดี

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์เรื่อง การบุชชาคนที่ควรบุชชา

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 82 คน	บรรณารักษ์ 24 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.19	4.05	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.60	4.72	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	3.71	3.67	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.44	3.11	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.26	2.89	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.22	3.12	ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	1.00	0.77	0.94	ควรปรับปรุง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	3.00	2.67	2.78	ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	3.00	3.31	3.24	ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	2.00	2.79	2.89	พอใช้-ปานกลาง
11. ปกและชื่อของเรื่องดึงดูดใจ	1.00	1.80	1.44	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.72	1.61	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 1 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องการบุชชาคนที่ควรบุชชา ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่ามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง และมีความทันสมัยอยู่ในระดับดี ภาษาที่เข้าใจและวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ และกระดาษพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพในการพิมพ์ และการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงพอใช้ สำหรับภาพประกอบ ซึ่งไม่มี ควรปรับปรุง

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง
 ทัศนศึกษามีกัดประโยชน์ 4 ประการ

เกณฑ์การะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 77 คน	บรรณารักษ์ 24 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.28	4.17	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.54	4.78	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.13	4.00	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	5.00	4.57	4.67	ดีมาก
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.46	3.33	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.37	3.08	ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	1.00	1.13	1.06	ควรปรับปรุง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	2.78	2.39	พอใช้-ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.54	1.89	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	1.00	1.93	1.78	ควรปรับปรุง-พอใช้
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	1.41	1.33	ควรปรับปรุง
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.21	1.89	พอใช้

จากตาราง 2 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ทัศนศึกษามีกัดประโยชน์ 4 ประการ ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าความมีคุณค่า และภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับดีมาก ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง และมีความทันสมัยอยู่ในระดับดี วิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครูและบรรณารักษ์เห็นว่า ขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับปานกลาง ขนาดตัวพิมพ์และกระดาษพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับควรปรับปรุง ถึงพอใช้ ภาพประกอบ ปกและชื่อเรื่องควรปรับปรุง

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง สมบัติของยูคี

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 94 คน	บรรณารักษ์ 32 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.24	4.19	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.63	4.88	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	3.68	3.64	ดี
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	4.00	4.14	3.92	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	2.00	2.36	2.04	พอใช้
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.43	3.17	ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	1.00	0.83	0.81	ควรปรับปรุง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	3.16	2.42	พอใช้-ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.79	2.42	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.10	2.91	ปานกลาง
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	2.15	1.35	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.87	2.12	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง สมบัติของยูคี ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่ามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นวิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า ขนาดรูปเล่ม และคุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ขนาดตัวพิมพ์ กระดาษพิมพ์ และการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ส่วนปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ถึงพอใช้ สำหรับภาพประกอบซึ่งไม่มี ควรปรับปรุง

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ศิลธรรมเล่ม 1

เกณฑ์/เพราะเหตุ	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 58 คน	บรรณารักษ์ 16 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้อาสาสมัครให้กว้างขวาง	4.00	3.79	4.22	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.64	4.61	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	3.71	3.80	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.00	3.93	3.67	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	2.98	2.87	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.16	4.07	ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.38	3.33	ปานกลาง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.09	3.93	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.86	2.07	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.36	3.23	ปานกลาง
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	1.66	1.41	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.40	2.33	พอใช้

จากตาราง 4 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ศิลธรรมเล่ม 1 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า มีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครูและบรรณารักษ์เห็นว่า ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับดี ภาพประกอบ คุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง กระดาษพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ถึงพอใช้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ศิลธรรมเล่ม 2

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 66 คน	บรรณารักษ์ 16 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	3.94	4.13	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	3.92	4.02	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.38	3.38	ปานกลาง
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.22	3.06	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	2.00	2.43	2.31	พอใช้
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.34	4.13	ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.35	3.02	ปานกลาง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.08	4.04	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.54	1.94	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.48	3.26	ปานกลาง
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	1.72	1.44	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.38	2.31	พอใช้

จากตาราง 5 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ศิลธรรมเล่ม 2 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่าช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง และมีคุณค่าอยู่ในระดับดี ความทันสมัย และภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง วิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับดี ภาพประกอบ คุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง กระดาษพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับควรปรับปรุง ถึงพอใช้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เมื่อวันเด็ก

เกณฑ์การวัด	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 44 คน	บรรณารักษ์ 14 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	3.00	3.45	3.14	ปานกลาง
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	3.64	3.17	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	1.00	1.32	1.43	ควรปรับปรุง
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	2.00	2.31	2.21	พอใช้
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	2.00	2.68	2.79	พอใช้-ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.17	4.11	ดี
7. ภาพประกอบดี	2.00	2.37	2.14	พอใช้
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	2.84	2.36	พอใช้-ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.48	1.93	พอใช้
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.36	3.29	ปานกลาง
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	2.07	1.86	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.09	1.57	พอใช้

จากตาราง 6 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมื่อวันเด็ก ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับดี ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางอยู่ในระดับปานกลาง ภาษาที่ใช้ อยู่ในระดับพอใช้ วิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง และด้านความทันสมัย อยู่ในระดับควรปรับปรุง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับดี คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ภาพประกอบ กระดาษพิมพ์และการเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ด้านปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับควรปรับปรุง ถึงพอใช้

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถามถึง เรื่อง ที่ว่าคือ คี้นั้นเป็นฉันทิ
เล่ม 2

เกณฑ์การะห	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 56 คน	บรรณารักษ 20 คน	
1. ช่วยเสริมความรูตามหลักสูตรให้ทางขวาง	4.00	3.83	3.80	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.33	4.50	ดี-ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	3.64	3.90	ดี
4. ภาษาที่ใช่เขาใจาย	4.00	3.72	3.60	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.50	3.50	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.20	4.10	ดี
7. ภาพประกอบดี	1.00	1.72	1.30	ควรปรับปรุง-พอใช้
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	3.00	2.97	2.80	ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	3.47	2.00	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.22	4.20	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	2.00	2.22	1.90	พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.08	1.90	พอใช้

จากตาราง 7 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องที่ว่าคือ คี้นั้นเป็นฉันทิ เล่ม 2 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับ ดี ถึงดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ เห็นว่าขนาดรูปเล่ม คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับดี ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง กระดาษพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง ปกและชื่อเรื่อง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ และภาพประกอบอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ถึงพอใช้

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง การทำสวนยางพารา

เกณฑ์/เคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 31 คน	บรรณารักษ์ 6 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรใ้ท้ทางชาว	4.00	3.90	4.00	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	3.68	3.83	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	2.00	3.25	3.17	พอใช้-ปานกลาง
4. ภาษาที่ใช่เข้าใจง่าย	3.00	3.37	3.26	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	2.00	2.71	2.33	พอใช้-ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.23	3.00	ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	2.00	3.10	2.83	พอใช้-ปานกลาง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	2.77	2.33	พอใช้-ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	3.00	3.00	2.67	ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	2.00	3.35	2.33	พอใช้-ปานกลาง
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	2.00	2.23	2.17	พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.19	2.17	พอใช้

จากตาราง 8 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องการทำสวนยางพารา ในค่านี้อาหาผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร และมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ภาษาที่ใช่อยู่ในระดับปานกลาง ความทันสมัย และวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดรูปเล่ม และกระดาษพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ภาพประกอบ ขนาดตัวพิมพ์ และคุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับ พอใช้ถึงปานกลาง ปกและชื่อเรื่องและการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์เกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษา 5
เรื่อง การรวมกำลังกัน

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 76 คน	บรรณารักษ์ 26 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	3.93	3.63	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.75	4.65	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.20	4.13	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.00	4.21	4.06	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	4.25	4.19	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.24	4.00	ดี
7. ภาพประกอบดี	1.00	1.44	1.32	ควรปรับปรุง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.38	3.94	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.70	2.19	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.14	4.00	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	2.24	1.88	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.32	2.00	พอใช้

จากตาราง 9 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องการรวมกำลังกัน ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่าขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ และ คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับดี การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ กระดาษพิมพ์ อยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง ภาพประกอบ อยู่ในระดับควรปรับปรุง ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ถึงพอใช้

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์เกี่ยวกับการสหกรณ์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องความร่วมมือทางการค้า

เกณฑ์การวัด	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 73 คน	บรรณารักษ์ 24 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรในทางขวาง	4.00	3.91	3.72	ดี
2. เนื้อหาที่น่าสนใจ	5.00	4.62	4.61	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.23	4.07	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.00	3.95	4.02	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	4.04	4.21	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.29	3.93	ดี
7. ภาพประกอบดี	1.00	1.39	1.21	ควรปรับปรุง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.15	4.02	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	3.00	3.19	3.08	ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.11	4.04	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	1.00	2.36	2.07	ควรปรับปรุง-พอใช้
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.43	2.36	พอใช้

จากตาราง 10 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องความร่วมมือทางการค้า ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ส่วนด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับดี กระดาษพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับควรปรับปรุง ถึงพอใช้ และภาพประกอบอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมความเกณฑ์ เรื่อง มิ่งขวัญชาวไทยตอนที่ 3

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 91 คน	บรรณารักษ์ 32 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	3.93	3.73	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.69	4.59	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.44	3.32	ปานกลาง
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.00	3.46	3.32	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.78	3.86	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.85	3.73	ปานกลาง-ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.36	3.11	ปานกลาง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.12	4.07	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	2.70	2.05	พอใช้ -ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.95	3.78	ปานกลาง-ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	2.99	2.86	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	2.00	2.90	2.18	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง มิ่งขวัญชาวไทยตอนที่ 3 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร และวิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับดี ความทันสมัย และภาษาที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับดี ขนาดรูปเล่ม คุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ภาพประกอบ ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 97 คน	บรรณารักษ์ 32 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.26	4.16	ดี
2. เนื้อหาที่น่าสนใจ	4.00	4.36	4.22	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	1.00	2.45	2.20	ควรปรับปรุง-พอใช้
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.00	3.62	3.64	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.59	3.36	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.86	3.75	ปานกลาง-ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.52	3.68	ปานกลาง-ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.15	4.02	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	3.00	3.28	3.08	ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.61	3.44	ปานกลาง-ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	2.00	3.22	2.32	พอใช้-ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.24	3.04	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เพื่อนบ้านของเราในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหาช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร และมีคุณค่าอยู่ในระดับดี ภาษาที่ใช้ และวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี และความทันสมัยอยู่ในระดับควรปรับปรุง ถึงพอใช้ ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดี กระดาษพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ขนาดรูปเล่มภาพประกอบ และคุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ปกและชื่อเรื่อง และการเข้าเล่มอยู่ในระดับ พอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เทียวเมืองไทย
ตอนที่ 1 ภาคกลาง เล่ม 1

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 98 คน	บรรณารักษ์ 32 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ความหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.47	4.32	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.29	4.35	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.95	3.71	ปานกลาง - ดี
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.00	3.94	3.77	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.68	3.68	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.11	2.78	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.17	4.26	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.52	4.70	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.15	4.03	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์	4.00	4.13	4.35	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.45	3.41	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	4.00	4.20	4.39	ดี

จากตาราง 13 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 1 ภาคกลาง เล่ม 1 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัย และ ภาษาที่ใช้อยู่ในระดับปานกลางถึงดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง และขนาดรูปเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมความเกดดี เรื่อง เทียวเมืองไทย
ตอนที่ 1 ภาคกลาง เลม 2

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 96 คน	บรรณารักษ์ 32 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.44	4.33	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.26	4.38	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.91	3.83	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่ใสเข้าใจง่าย	3.00	3.79	3.96	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.91	3.96	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.14	2.67	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.18	4.42	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.52	4.63	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.15	4.08	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.08	4.08	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.47	3.38	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	4.00	4.13	4.38	ดี

จากตาราง 14 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 1 ภาคกลาง เลม 2 ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัย และภาษาที่ใสอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ส่วนในด้านการพิมพ์ ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ตามเกณฑ์
เรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 2 ภาคเหนือ

เกณฑ์/สาระ	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 88 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้อาสาสมัครให้กว้างขวาง	4.00	4.37	4.44	ดีมาก
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.25	4.36	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.84	3.76	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.00	3.84	4.08	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.81	3.88	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.14	2.84	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.10	4.28	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.51	4.52	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.13	4.12	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.07	4.21	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.46	3.42	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	4.00	4.07	4.20	ดี

จากตาราง 15 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 2 ภาคเหนือ
ด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัยและภาษาที่ใช้
อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดตัวพิมพ์
อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ขนาดรูปเล่ม
อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 16 แสดง ค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 3 ภาคใต้

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	กาเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 80 คน	บรรณารักษ์ 30 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรใตทางขวาง	4.00	4.33	4.25	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.15	4.40	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.97	4.20	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	4.02	3.80	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.80	4.10	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.20	2.80	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.10	4.30	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.50	4.80	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.08	4.15	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.05	4.25	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.47	3.40	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	4.00	4.20	4.25	ดี

จากตาราง 16 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เทียวเมืองไทย ตอนที่ 3 ภาคใต้
ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัยและ
ภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า
ขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง
ขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เที้ยวเมืองไทย
ตอนที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 86 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.22	4.23	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.04	4.17	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.83	3.76	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.83	3.58	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	3.96	3.82	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.17	2.76	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.16	4.06	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.64	4.94	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.09	4.18	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.00	4.35	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.47	3.41	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	4.00	4.16	4.11	ดี

จากตาราง 17 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เที้ยวเมืองไทย ตอนที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัยและภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้น ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ขนาดรูปเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง เทียบผู้ปุ่นกับเด็กผู้ปุ่น

เกณฑ์ เกราะห	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 84 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.04	4.11	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.14	4.26	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.44	3.37	ปานกลาง
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.00	4.24	4.00	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	4.21	4.11	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	3.00	3.43	3.37	ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.45	3.31	ปานกลาง
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	2.73	2.21	พอใช้-ปานกลาง
9. กระดาษพิมพ์ดี	2.00	3.03	2.37	พอใช้-ปานกลาง
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.05	4.00	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	2.00	3.09	2.73	พอใช้-ปานกลาง
12. การเช่าเล่มดี	2.00	2.83	2.34	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เทียบผู้ปุ่นกับเด็กผู้ปุ่น ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่าอยู่ในระดับดีทุกด้าน ยกเว้นความทันสมัย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าคุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับดี ขนาดรูปเล่ม และภาพประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง ภูมิศาสตร์ภาพ

เกณฑ์เฉลี่ย	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 82 คน	บรรณารักษ์ 26 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้อุทสาหักสุกรให้ทางชาว	4.00	4.44	4.28	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.13	4.00	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.75	3.50	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.00	4.39	4.14	ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.45	3.38	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.42	4.33	ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.97	3.61	ปานกลาง-ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	2.00	2.45	2.38	พอใช้
9. กระดาษพิมพ์ดี	3.00	3.76	3.38	ปานกลาง-ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.10	4.03	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.29	3.27	ปานกลาง
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.35	2.38	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมิศาสตร์ภาพ ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นความทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี วิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดรูปเล่มและคุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับดี ภาพประกอบ กระดาษพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง และขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับพอใช้

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้ ตอนที่ 1

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 79 คน	บรรณารักษ์ 27 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.19	4.35	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.05	4.29	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.42	4.28	ดี
4. ภาษาที่ใช่ เข้าใจง่าย	3.00	3.88	3.74	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.46	3.33	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.17	4.08	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.40	4.24	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.13	4.06	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.32	4.12	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.33	4.21	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	4.00	4.35	4.18	ดี
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.76	2.35	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องทรัพยากรป่าไม้ ตอนที่ 1 ในด้าน
เนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นภาษาที่ใช่อยู่ในระดับ
ปานกลาง ถึงดี และวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู
และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นการเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมความถนัด เรื่อง เจตีย์สำคัญในเมืองไทย

เกณฑ์ เกราะห	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 84 คน	บรรณารักษ์ 26 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ความหลักสูตรใ้ท้กวงขวาง	4.00	4.39	4.21	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.32	4.18	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.13	4.10	ดี
4. ภาษาที่ใ้เข้าใจง่าย	3.00	3.37	3.10	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.97	3.58	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.35	4.00	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.35	4.21	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.08	4.12	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.18	4.09	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.15	4.04	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	4.00	4.14	4.25	ดี
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.35	2.29	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 21 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เจตีย์สำคัญในเมืองไทย ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับ ปานกลางถึงดี ภาษาที่ใ้ช้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นการเข้าเล่มอยู่ในระดับ พอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 22 แสดงการเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง วั้งที่สำคัญของ เมืองไทย

เกณฑ์ กระจาย	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 83 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.41	4.38	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.44	4.24	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.20	4.14	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	2.00	3.10	2.87	พอใช้-ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.46	3.28	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.21	4.08	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.39	4.28	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.11	4.14	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.20	4.19	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.17	4.13	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	5.00	4.84	4.75	ดีมาก
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.30	2.28	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วั้งที่สำคัญในเมืองไทย ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้น วิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับ ปานกลาง และภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และ บรรณารักษ์ เห็นว่า ปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง พระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 84 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.13	4.26	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.11	4.32	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	3.00	3.87	3.42	ปานกลาง-ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.24	3.10	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.75	3.54	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.27	4.05	ดี
7. ภาพประกอบดี	3.00	3.86	3.46	ปานกลาง-ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.14	4.21	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.25	4.16	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.19	4.05	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	5.00	4.67	4.53	ดีมาก
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.36	2.42	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องพระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรและมีคุณค่าอยู่ในระดับดี ความทันสมัย และวิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นภาพประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี การเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง เชื่อนที่น่าสนใจ

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 93 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.33	4.43	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.13	4.38	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.26	4.14	ดี
4. ภาษาที่ใสเข้าใจง่าย	3.00	3.26	3.18	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.59	3.52	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.32	4.12	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.33	4.10	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.09	4.11	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.38	4.15	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.21	4.10	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	4.00	4.41	4.37	ดี
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.46	2.39	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 24 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเชื่อนที่น่าสนใจ ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นวิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี และภาษาที่ใสอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง ทักษิณบนแผ่นดินไทย

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 91 คน	บรรณารักษ์ 30 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.45	4.40	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	5.00	4.78	4.60	ดีมาก
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.43	4.20	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.41	3.15	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	4.00	4.30	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.28	4.10	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.43	4.30	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.08	4.15	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.42	4.30	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์	3.00	4.10	4.00	ปานกลาง - ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	3.00	3.62	3.60	ปานกลาง - ดี
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.08	2.35	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องทักษิณบนแผ่นดินไทย ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นภาษาที่เข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นคุณภาพในการพิมพ์ ปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี การเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง สัตว์ทะเล

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 88 คน	บรรณารักษ์ 31 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	4.00	4.42	4.22	ดี
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.15	4.30	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.43	4.22	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	5.00	4.67	4.67	ดีมาก
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	4.00	4.30	4.14	ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	5.00	4.72	4.61	ดีมาก
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.45	4.35	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.70	4.59	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.12	4.07	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.21	4.14	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	5.00	4.85	4.70	ดีมาก
12. การเข้าเล่มดี	3.00	3.42	3.33	ปานกลาง

จากตาราง 26 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสัตว์ทะเลในคานเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับดีมาก คานอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ส่วนในคานรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ ปกและชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ภาพประกอบ กระดาษพิมพ์ คุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับดี และการเข้าเล่ม อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่อง นก

เกณฑ์ เคาราจะห์	ผู้วิจัย	กาเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 86 คน	บรรณารักษ์ 29 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	3.00	3.48	3.27	ปานกลาง
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.17	4.39	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.40	4.33	ดี
4. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	3.00	3.61	3.30	ปานกลาง-ดี
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.34	3.25	ปานกลาง
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.24	4.18	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.48	4.39	ดี
8. ขนาดของตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.62	4.57	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.21	4.10	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.32	4.18	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	4.00	4.49	4.17	ดี
12. การเข้าเล่มดี	3.00	3.42	3.27	ปานกลาง

จากตาราง 27 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นก ในคานเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่าเนื้อหามีคุณค่า และมีความทันสมัยอยู่ในระดับดี ภาษาที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี คานช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร และวิธีการเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในคานรูปเล่ม ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า ขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดีมาก คานอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นกระดาษพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี และการเข้าเล่ม อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
เรื่อง ถิ่นที่น่าสนใจในเมืองไทย

เกณฑ์วิเคราะห์	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 74 คน	บรรณารักษ์ 27 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	3.00	3.39	3.30	ปานกลาง
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.22	4.17	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.20	4.13	ดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.00	3.31	3.17	ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.77	3.34	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	2.00	3.15	2.57	พอใช้-ปานกลาง
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.43	4.26	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	4.00	4.16	3.97	ดี
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.46	4.35	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	4.00	4.05	4.10	ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	5.00	4.62	4.50	ดีมาก
12. การเข้าเล่มดี	3.00	3.47	3.22	ปานกลาง

จากตาราง 28 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ถิ่นที่น่าสนใจในเมืองไทย ในด้าน
เนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า เนื้อหามีคุณค่าและมีความทันสมัยอยู่ในระดับดี
วิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ด้านช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร และภาษาที่เข้าใจ
อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ปก และชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี
ยกเว้นการเข้าเล่ม อยู่ในระดับปานกลาง และขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

ตาราง 29. แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ เรื่องของการจรรยา

เกณฑ์ เกราะห	ผู้วิจัย	ค่าเฉลี่ย		ระดับคุณภาพ
		ครู 73 คน	บรรณารักษ์ 28 คน	
1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง	3.00	3.35	3.19	ปานกลาง
2. เนื้อหามีคุณค่า	4.00	4.30	4.24	ดี
3. เนื้อหาทันสมัย	4.00	4.71	4.45	ดีมาก
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	2.00	3.10	2.77	พอใช้-ปานกลาง
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	3.00	3.90	3.57	ปานกลาง-ดี
6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	4.00	4.03	4.11	ดี
7. ภาพประกอบดี	4.00	4.21	4.12	ดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	5.00	4.59	4.90	ดีมาก
9. กระดาษพิมพ์ดี	4.00	4.30	4.11	ดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	3.00	3.87	3.45	ปานกลาง-ดี
11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	4.00	4.16	4.20	ดี
12. การเข้าเล่มดี	2.00	3.22	2.40	พอใช้-ปานกลาง

จากตาราง 29 แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องของการจรรยา ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัย ครู และบรรณารักษ์ เห็นว่า เนื้อหาทันสมัย อยู่ในระดับดี ถึงดีมาก ความมีคุณค่าอยู่ในระดับดี วิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี ด้านช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง และภาษาที่เข้าใจอยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง ส่วนในด้านรูปเล่ม ขนาดตัวพิมพ์ อยู่ในระดับดีมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นคุณภาพในการพิมพ์ อยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี และการเข้าเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ ถึงปานกลาง

จากตาราง 1 - 29 ผู้วิจัยนำระดับคุณภาพ หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
มาแสดงในตาราง 30 ดังนี้

ตาราง 30 แสดงระดับคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 29 เล่ม

รายชื่อหนังสือ	เกณฑ์วิเคราะห์											
	1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร/ตาราง	2. เนื้อหามีคุณค่า	3. เนื้อหาทันสมัย	4. ภาษาที่เข้าใจง่าย	5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	7. ภาพประกอบดี	8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	9. กระดาษพิมพ์ดี	10. คุณภาพในการพิมพ์ดี	11. ปกและขอบเรื่องดึงดูดใจ	12. การวางเล่มดี
1. การบูชาคนทศวรรษบูชา	4	5	4	3	3	3	1	3	3	2-3	1-2	2-3
2. ทัศนคติที่มีกักตักประโยชน์ 4 ประการ	4	5	4	5	3	3	1	2-3	2-3	1-2	1	2
3. สมบัติของผู้ดี	4	5	4	4	2	3	1	2-3	2-3	3	1-2	2-3
4. ศีลธรรม เล่ม 1	4	5	4	4	3	4	3	4	2-3	3	1-2	2
5. ศีลธรรม เล่ม 2	4	4	3	3	2	4	3	4	2-3	3	1-2	2
6. เมื่อนั้นเด็ก	3	4	1	2	2-3	4	2	2-3	2	3	1-2	2
7. ท้าวดี ที่นับเป็นต้นไทร เล่ม 2	4	4-5	4	4	4	4	1-2	3	2-3	4	2	2
8. การทำสวนยางพารา	4	4	2-3	3	2-3	3	2-3	2-3	3	2-3	2	2
9. สังคมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ป.5	4	5	4	4	4	4	1	4	2-3	4	1-2	2
10. สังคมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ป.6	4	5	4	4	4	4	1	4	3	4	1-2	2
11. มิ่งขวัญของชาวไทย ตอนที่ 3	4	5	3	3	4	3-4	3	4	2-3	3-4	3	2-3
12. เพื่อนบ้านของเรา	4	4	1-2	3-4	3-4	3-4	3-4	4	3	3-4	2-3	2-3

ตาราง 30 (ต่อ)

รายชื่อหนังสือ	เกณฑ์ เกราะห											
	1. ความสำเร็จความถูกต้องครบถ้วนของงาน	2. เนื้อหาที่ถูกต้อง	3. เนื้อหาทันสมัย	4. ภาพที่ใช้เข้าใจง่าย	5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน	6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ	7. ภาพประกอบชัดเจน	8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ	9. กระดาษพิมพ์ดีด	10. ความพิถีพิถันในการพิมพ์	11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ	12. การเข้าเล่มดี
25. หากินบนแผ่นดินไทย	4	5	4	3	4	4	4	4	4	3-4	3-4	2-3
26. สัตว์ทะเล	4	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	2-3
27. นก	3	4	4	3-4	3	4	4	5	4	4	4	3
28. ถิ่นที่น่าสนใจในเมืองไทย	3	4	4	3	3-4	2-3	4	4	4	4	5	3
29. เรื่องของการจราจร	3	4	4-5	2-3	3-4	4	4	5	4	3-4	4	2-3

หมายเหตุ 5 = ดีมาก, 4 = ดี, 3 = ปานกลาง, 2 = พอใช้, 1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ในด้านเนื้อหาและรูปแบบ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. จะเป็นแนวทางแก่ครู และบรรณารักษ์ ในการพิจารณาจัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้อย่างเหมาะสม
2. จะเป็นแนวทางในการปรับปรุง การแต่ง การผลิต และการกำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของผู้แต่งหนังสือสำนักพิมพ์ และกระทรวงศึกษาธิการ

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากแหล่งต่อไปนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จำนวน 29 เล่ม
2. ข้อมูลของผู้วิจัย ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และบรรณารักษ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2519 จำนวน 41 โรงเรียน ซึ่งสุ่มตัวอย่างครูได้ 153 คน และบรรณารักษ์ 41 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 และจากบรรณารักษ์ 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.80

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ตั้งเกณฑ์วิเคราะห์ โดยศึกษาจากหนังสือ ปริญญาพิพนธ์ เอกสาร การสัมมนา บทความจากวารสารทั้งของในประเทศและต่างประเทศ นำเกณฑ์ขั้นต้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยนำมาปรับปรุง เพื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม พร้อมกับนำแบบสอบถามให้ครูและ บรรณารักษ์วิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนของผู้วิจัย ค่าเฉลี่ยของครู และค่าเฉลี่ยบรรณารักษ์ เสนอเป็นตาราง แสดงให้เห็นคุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบของหนังสือแต่ละเล่ม พร้อมทั้งแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากผู้วิจัยเอง กับจากครูและบรรณารักษ์เกี่ยวกับ คุณลักษณะต่าง ๆ ของหนังสือเหล่านั้น

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

1. การบูรณาการที่ควรบูรณา
  - เนื้อหา อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดีมาก
  - รูปแบบ อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับปานกลาง
2. ทฤษฎีที่มีกัตถประโยชน์ 4 ประการ
  - เนื้อหา อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดีมาก
  - รูปแบบ อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับปานกลาง

3. สมบัติของผู้ดี
 เนื้อหา อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับปานกลาง

4. หนังสืออ่านประกอบสังคัมศึกษาวิชาศีลธรรมเล่ม 1
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

5. หนังสืออ่านประกอบสังคัมศึกษาวิชาศีลธรรมเล่ม 2
 เนื้อหา อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

6. เมื่อวันเด็ก
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

7. ท้าวติ กัณฐ์ เป็นฉันทิโก เล่ม 2
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ดีถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

8. การทำสวนยางพารา
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับปานกลาง

9. สังคัมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการรวมกำลังกัน
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ดีถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

10. สังคัมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่องความร่วมมือทางการค้า

- เนื้อหา อยู่ในระดับ ดีถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี

11. มิ่งขวัญชาวไทย ตอนที่ 3
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี

12. เพื่อนบ้านของเรา
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ควรปรับปรุงถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี

13, 14, 15, 16, 17 เทียบเมืองไทยตอนที่ 1 เล่ม 1 - 2, ตอนที่ 2, ตอนที่ 3 และตอนที่ 4

เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก

18. เทียบญี่ปุ่นกับเด็กญี่ปุ่น
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี

19. ภูมิศาสตร์ภาพ
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับพอใช้ถึงระดับดี

20. ทรัพยากรป่าไม้ตอนที่ 1
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี

21. เจดีย์สำคัญในเมืองไทย
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี

22. วังที่สำคัญของเมืองไทย
 เนื้อหา อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก

23. พระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก
24. เชื้อยี่นที่นาสนใจ
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี
25. หากินบนแผ่นดินไทย
 เนื้อหา อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดี
26. สัตว์ทะเล
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ดีถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดีมาก
27. นก
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดีมาก
28. ถิ่นที่นาสนใจในเมืองไทย
 เนื้อหา อยู่ในระดับ ปานกลางถึงระดับดี
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก
29. เรื่องของการจราจร
 เนื้อหา อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก
 รูปเล่ม อยู่ในระดับ พอใช้ถึงระดับดีมาก

จากการพิจารณาตามเกณฑ์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

งานเนื้อหา

1. เนื้อหาช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง หนังสือส่วนใหญ่มีเนื้อหาช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรอยู่ในระดับดี
2. เนื้อหามีคุณค่า หนังสือส่วนใหญ่มีคุณค่าอยู่ในระดับดี
3. เนื้อหาทันสมัย หนังสือส่วนใหญ่มีเนื้อหาทันสมัยอยู่ในระดับดี
4. ภาษาที่เข้าใจง่าย หนังสือส่วนใหญ่ใช้ภาษาเข้าใจง่ายอยู่ในระดับ

ปานกลาง

5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน หนังสือส่วนใหญ่มีวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับดี

งานรูปเล่ม

6. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะ หนังสือส่วนใหญ่มีขนาดรูปเล่มอยู่ในระดับดี
7. ภาพประกอบดี หนังสือส่วนใหญ่มีภาพประกอบอยู่ในระดับดี
8. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ หนังสือส่วนใหญ่มีขนาดตัวพิมพ์อยู่ในระดับดี
9. กระดาษพิมพ์ดี หนังสือส่วนใหญ่มีกระดาษพิมพ์อยู่ในระดับดี
10. คุณภาพในการพิมพ์ หนังสือส่วนใหญ่มีคุณภาพในการพิมพ์อยู่ในระดับ

ดี

11. ปกและชื่อเรื่องดึงดูดใจ หนังสือส่วนใหญ่มีปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับ

พอใช้

12. การเข้าเล่มดี หนังสือส่วนใหญ่มีการเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ทั้งในคานเนื้อหา และรูปเล่ม ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับที่ยกเว้นบางเรื่อง ซึ่งมีเนื้อหาและรูปเล่มอยู่ในระดับควรปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายในคานต่าง ๆ ดังนี้ (โปรดดูตาราง 30 หน้า 72 - 74 ประกอบ)

คานเนื้อหา

1. ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวาง หนังสือส่วนใหญ่ช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตร อยู่ในระดับดี เช่น เรื่องสมบัติของผู้ดี มีเนื้อหาช่วยเสริมหลักสูตรวิชาศีลธรรม เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ดีและมารยาทในสังคม ช่วยขยายเนื้อหาในแบบเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เรื่องเพื่อนบ้านของเรา มีเนื้อหาช่วยเสริมหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ประเทศต่าง ๆ ในคานภูมิประเทศ ประชากร การแต่งกาย การนับถือศาสนา เป็นต้น ช่วยเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ยกเว้นบางเล่มช่วยเสริมความรู้ตามหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง เช่น เรื่องดำที่นาสนใจในเมืองไทย มีเนื้อหาละเอียดเกินไปไม่เหมาะกับเด็ก ระดับประถมศึกษาตอนปลาย การที่หนังสือมีเนื้อหาละเอียดเกินไป ย่อมทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากจะอ่านได้ นอกจากนี้ เรื่องของการจราจร ถ้าพิจารณาตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 หนังสือเล่มนี้จะช่วยเสริมหลักสูตรวิชาในหมวดพลานามัย เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน ความปลอดภัยในการเดินถนน การขับชี่ยานพาหนะโดยสาธารณพาหนะ มากกว่าจะจัดเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในหมวดสังคมศึกษา
2. มีคุณค่า จะเห็นได้ว่าหนังสือที่มีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ เรื่องการบูชาคนที่ควรบูชา พิธีกรรมมีกตตประโยชน์ 4 ประการ สมบัติของผู้ดี หนังสือ

อ่านประกอบสังคัมศึกษาวิชาศีลธรรมเล่ม 1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคัมศึกษาเกี่ยวกับการสทกณ์ ชั้นประถมปีที่ 5 เรื่องการรวมกำลังกัน ชั้นประถมปีที่ 6 เรื่องความร่วมมือทางการค้า มิ่งขวัญชาวไทยตอนที่ 3 และหากินบนแผ่นดินไทย หนังสือเหล่านี้ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้ข้อคิด คติสอนใจ ปลุกฝังเด็กให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งตรงกับนโยบายการจัดการศึกษาของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งมุ่งที่จะปลุกฝังให้เยาวชนของชาติมีความรัก เคารพ ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (ปฏิญญา สาทร, 2519: 18 - 20) ส่วนหนังสือเล่มอื่น ๆ มีคุณค่าอยู่ในระดับดี เนื่องจากมีเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อเด็กทั้งสิ้น

3. มีความทันสมัย หนังสือส่วนใหญ่มีความทันสมัยอยู่ในระดับดี เช่น เรื่องทิวทัศน์มิกัดตประโยชน์ หนังสืออ่านประกอบสังคัมศึกษา วิชาศีลธรรมเล่ม 1 หนังสือสองเล่มนี้ตีพิมพ์มานานแล้ว แต่เนื้อหายังใช้ได้ในปัจจุบัน บางเล่มอยู่ในระดับปานกลางถึงดี เช่น เทียวเมืองไทยตอนที่ 1 ภาคกลางเล่ม 1 เล่ม 2 และตอนอื่น ๆ ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ได้ในปัจจุบัน แต่บางข้อมูลล้าสมัยเช่น จำนวนประชากรแต่ละจังหวัด การคมนาคมในบางจังหวัดปัจจุบันเปลี่ยนไป หนังสือบางเล่มอยู่ในระดับควรปรับปรุง ได้แก่ เมื่อวันเด็ก เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์มานานแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขหรือพิมพ์เพิ่มเติม ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในหนังสือปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น จำนวนมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวนกระทรวงต่าง ๆ ที่ตั้งหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนไป เป็นต้น นอกจากนี้หนังสือ เรื่องเพื่อนบ้านของเรา ความทันสมัย อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงพอใช้ ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะมีการปรับปรุงแก้ไขพิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2517 แต่ก็ยังไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง เนื่องจากหลายประเทศได้เปลี่ยนระบบการปกครอง เปลี่ยนประมุขของประเทศ เปลี่ยนชื่อประเทศ เป็นต้น

4. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หนังสือส่วนใหญ่มีภาษาที่เข้าใจง่ายอยู่ในระดับปานกลาง เช่น เรื่องเจดีย์สำคัญในเมืองไทย พระพุทธรูปที่สำคัญในเมืองไทย

เขียนที่น่าสนใจ หากถิ่นบนแผ่นดินไทย ถ้าที่น่าสนใจในเมืองไทย เป็นต้น หนังสือเหล่านี้มีศัพท์ยากปรากฏอยู่หลายตอน ถึงแม้บางตอนจะมีคำอธิบายศัพท์บาง หนังสือที่มีภาษาอยู่ในระดับดี เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสหกรณ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการรวมกำลังกัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องความร่วมมือทางการค้า หนังสือสองเล่มนี้ผู้แต่งพยายามใช้คำธรรมดาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่ศัพท์ยาก แต่ก็มีคำที่เด็กอาจไม่เข้าใจอยู่บ้าง ส่วนหนังสือที่มีภาษาอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ เรื่องทฤษฎีสมมติผลประโยชน์ 4 ประการ และ เรื่องสัตว์ทะเล ผู้แต่งใช้คำที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้คำธรรมดา ไม่ใช่ศัพท์ยาก ไม่ใช่ศัพท์แฝงหรือศัพท์สะแลง ใช้ประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

5. มีวิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน หนังสือส่วนใหญ่มีวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับดี เช่น เรื่องที่วาดิ ดินัน เป็ณันโต เล่ม 2 สังคมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการรวมกำลังกัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องความร่วมมือทางการค้า เรื่องมิ่งขวัญชาวไทย ตอนที่ 3 เป็นต้น หนังสือเหล่านี้มีการวางเค้าโครงเรื่อง การเรียบเรียงเนื้อหาชวนติดตามอ่าน มีวิธีการเขียนไม่เป็นวิชาการจนเกินไป ส่วนหนังสือที่มีวิธีการเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ เรื่องสมบัติของผู้ดี และหนังสืออ่านประกอบวิชาศีลธรรม เล่ม 2 ซึ่งเป็นหนังสือที่มีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก และติดตามลำดับ แต่การเรียบเรียงเนื้อหาไม่ชวนติดตามอ่าน และมีวิธีการเขียนที่เป็นวิชาการจนเกินไป

คานรูปเล่ม

หนังสือส่วนใหญ่มีรูปเล่มอยู่ในระดับดีตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยวางไว้ยกเว้นบางคานที่หนังสือหลายเล่มอยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับพอใช้ และระดับพอใช้ถึงปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาพประกอบ หนังสือส่วนใหญ่ในระยะหลัง จะมีภาพประกอบดี สอดคล้องตรงตามเนื้อเรื่อง ขนาดภาพพอเหมาะ ภาพมีสีดึงดูดใจผู้อ่าน แต่การ

จัดวางภาพให้สวยงาม ภาพควรอยู่หน้าเดียวกับเนื้อเรื่อง ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง หนังสือที่ผลิตในระยะแรก ๆ และมีภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง ได้แก่ เรื่องการบูชาคนที่ควรบูชา ทัศนธรรมมีกัตตประโยชน์ 4 ประการ สมบัติของผู้ดี สังคมศึกษาเกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ส่วนที่อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับพอใช้คือ เรื่องที่ว่าดี คินัน เป็นฉันทิ เล่ม 2 หนังสือเหล่านี้บางเล่มไม่มีภาพประกอบเลย ได้แก่ เรื่องการบูชาคนที่ควรบูชา ทัศนธรรมมีกัตตประโยชน์ 4 ประการ สมบัติของผู้ดี ซึ่งผู้วิจัย ครูและบรรณารักษ์ เสนอให้มีการปรับปรุงให้มีภาพประกอบ เพราะตระหนักในความสำคัญของภาพว่า หนังสือเด็กที่ควรมีภาพประกอบ ซึ่งนอกจากจะทำให้หนังสือน่าอ่านแล้ว ยังช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย หนังสือเด็กที่ดีไม่ควรขาดภาพประกอบเลยเป็นอันขาด (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2517 :

87 - 88)

2. ปกและชื่อเรื่อง หนังสือหลายเล่มมีปกและชื่อเรื่องอยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับพอใช้ ได้แก่ เรื่องการบูชาคนที่ควรบูชา สมบัติของผู้ดี หนังสืออ่านประกอบสังคมศึกษาวิชาศีลธรรม เล่ม 1 เล่ม 2 เมื่อวันเด็ก หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสหกรณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีที่ 6 และที่อยู่ในระดับควรปรับปรุง คือ ทัศนธรรมมีกัตตประโยชน์ 4 ประการ หนังสือเหล่านี้ ปกไม่มีสีดึงดูดใจ ชื่อเรื่องไม่น่าสนใจสำหรับเด็กวัยนี้ โดยเฉพาะเรื่องสมบัติของผู้ดี เป็นหนังสือที่มีคุณค่าอยู่ในระดับดีมาก หากได้มีการปรับปรุงวิธีการเสนอเนื้อหาให้ชวนอ่าน ปรับปรุงปกและชื่อเรื่องให้น่าสนใจ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเรื่อง หนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยปลูกฝังเด็กให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติต่อไปในอนาคต

3. การเข้าเล่ม หนังสือส่วนใหญ่มีการเข้าเล่มอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง เนื่องจากใช้วิธีการเย็บอก เย็บสันด้วยลวด การเย็บอก เด็กสามารถเปิดหนังสืออ่านได้สะดวก เพราะเปิดแบบราบได้ แต่การเย็บด้วยลวดทำให้กระดาษโดยเฉพาะหน้ากลางและปกหลุดง่าย เพราะความคมของลวด การเย็บสัน

ด้วยลวดก็เช่นกัน เด็กไม่สามารถเปิดอ่านได้สะดวก เพราะหนังสือเปิดแบนราบไม่ได้ และทำให้หน้าที่ต่อจากปกฉีกขาดง่าย ไขได้ไม่ทนทาน

จากการพิจารณาการให้คะแนนของผู้วิจัย ครูและบรรณารักษ์ จะเห็นได้ว่าการให้คะแนนเกณฑ์โดยเฉพาะในค่านิรูปเล่มนั้น อาจมีการให้คะแนนไม่ตรงกันบ้าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. หนังสือเล่มที่มีการตีพิมพ์หลายครั้ง บางห้องสมุดมีหนังสือเก่า บางห้องสมุดมีหนังสือใหม่ ทำให้มีผลต่อการให้คะแนนมากน้อยต่างกันด้วย

2. หนังสือที่กรมวิชาการพิมพ์แจก จะพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนขององค์การค้ำคูณสภา พิมพ์จำหน่ายจะพิมพ์ด้วยกระดาษปรู๊ฟและกระดาษปอนด์ชนิดบางกว่า ย่อมทำให้การให้คะแนนมากน้อยต่างกันด้วย

สำหรับผู้วิจัย จะวิเคราะห์ฉบับที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย และวิเคราะห์เล่มที่กรมวิชาการพิมพ์แจกในระยะหลัง ซึ่งใช้กระดาษที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ ขอบเขต และจุดมุ่งหมายในการแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้แน่นอน เพื่อผู้แต่งจะได้ยึดเป็นแนวทางในการแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เสริมความรู้ตามหลักสูตรอย่างกว้างขวางพอเหมาะกับระดับชั้น และวัยเด็กอย่างแท้จริง

1.2 กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมหรือจัดให้มีการผลิต การแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเฉพาะหมวดสังคมศึกษา ทางด้านปลูกฝังใหม่ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตย การเชิดชูเกียรติวีรบุรุษชาติ การอยู่ร่วมกันในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ ควรประชาสัมพันธ์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดวิชาต่าง ๆ ระดับชั้นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั่วถึง และรวดเร็ว และควร ได้มีการปรับปรุง ติดตามผล การแจกหนังสือ ให้กว้างขวางทั่วถึง และรวดเร็ว เช่นกัน

1.4 กระทรวงศึกษาธิการ ควรพิจารณานำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ตีพิมพ์มานานแล้ว แต่มีคุณค่า มาปรับปรุงใหม่ ทั้งในค่านเนื้อหา และรูปเล่ม

1.5 กระทรวงศึกษาธิการ ควรออกแบบสอบถาม ถามความคิดเห็น และความต้องการของครู บรรณารักษ์ และผู้เกี่ยวข้องทั่วประเทศ เกี่ยวกับหนังสือ อ่านเพิ่มเติม และก่อนนำหนังสือออกใช้ ควรได้มีการทดลองกับนักเรียน ถามความคิดเห็นครู บรรณารักษ์ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุง แก้ไขให้ เป็นหนังสือที่มีคุณภาพเหมาะสมกับนักเรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้แต่ง

2.1 ควรศึกษาจุดมุ่งหมายและหลักเกณฑ์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตลอดจนเกณฑ์การแต่งหนังสือสำหรับเด็กกับวัยรุ่น และเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น แนวทางในการแต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เหมาะสมแก่วัย และความต้องการของเด็ก

2.2 ควรติดตาม ปรับปรุงหนังสือที่แต่งให้เหมาะสมทั้งทางด้าน เนื้อหาและรูปเล่มอยู่เสมอ

3. ข้อเสนอแนะต่อสำนักพิมพ์

3.1 ควรผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้มีความแข็งแรง ทนทานและ สะดวกต่อเด็กในการเปิดอ่าน

3.2 การพิมพ์ใหม่ทุกครั้ง ควรระบุให้ผู้ใช้ทราบว่า มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

4. ข้อเสนอแนะต่อครูและบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

ควรช่วยกันเสนอข้อคิดเห็น ขอบกพร่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมต่อ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปรับปรุงหนังสือให้มีคุณภาพ

5. ข้อเสนอแนะต่อผู้วิจัยต่อไป

5.1 ควรนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเหล่านี้ไปทดลองกับนักเรียน ตาม
ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปเล่ม

5.2 ควรวิเคราะห์ความถูกต้องของเนื้อหา ใช้วิธีการสัมภาษณ์
ผู้เชี่ยวชาญประกอบ และขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังโรงเรียนในต่างจังหวัดด้วย

5.3 ควรวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม ในหมวดอื่น ๆ เช่น
ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ทั้งระดับประถมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษาตอนปลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุกประเสริฐ เทคนิคการวิจัย วัฒนาพานิช 2516, 288 หน้า.
- กอ สวัสดิ์พาณิชย์ "หนังสือเรียนของเด็ก" ศูนย์ศึกษา 11 : 32 - 36 มีนาคม 2507.
- ✓ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, องค์การ คณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการ ฝ่ายวัฒนธรรม รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็ก กลุ่มอายุ 11-16 ปี ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 28 พฤศจิกายน - 13 ธันวาคม 2509 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 295 หน้า.
- ✓ กำธร สติกรกุล หนังสือและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2515, 390 หน้า.
- จำนวน ตลอดจนการเขียน "หนังสืออ่านประกอบ" ประชาศึกษา 21(7) : 408 - 411 กุมภาพันธ์ 2513.
- ✓ จินตนา ไบกาชویی "หนังสือเรียนที่ไม่ใช่แบบเรียน" ประชาศึกษา 28(8) : 20 - 25 มีนาคม 2520.
- สิรินทร เทพรักษ์สุภา, สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า "ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า" ที่ระลึกงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2519 หน้า 2 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2519.
- คำรง เพ็ชรพลาย "หนังสือสำหรับเด็กที่อ่าน" วารสารห้องสมุด 18(3) : 255 - 259 พฤษภาคม - มิถุนายน 2517.

- ✓ คุณณี ยันต์เจริญ การศึกษาลักษณะและคุณภาพของแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองสำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาทิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514, 103 หน้า.
- เกษิ สนวนานนท์ จิตวิทยาสำหรับครูและบุคลากร พิมพ์ครั้งที่ 3 โอเคียนส์ไทร์ 2513,
335 หน้า.
- ✓ เกลิงศก โสมทิพย์ "ภาษาในแบบเรียน - อุปสรรคเบื้องต้น ในการเรียนของเด็ก"
ศูนย์ศึกษา 21(3) : 99 มกราคม - เมษายน 2518.
แปลจาก ภาษาอังกฤษ
- พรรคินียา กัลยาณมิตร "ห้องสมุดโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ และการปฏิรูปการศึกษา"
วารสารครุศาสตร์ 4 : 46 สิงหาคม - ตุลาคม 2517.
- ✓ ทิพวัน เวศกวี การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบ วิชาสังคมศึกษา (สังคม 16) ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปริญญาทิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 117 หน้า.
- ✓ "พิมพ์หนังสือรักษาชาติแจกฟรีทั่วประเทศ" เคลนิวิสต์ 6 พฤศจิกายน 2519 หน้า 1,2,20.
- ✓ ภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, สมาคม รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับ
เด็ก สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อ
จัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ. 2515, 281 หน้า.
- ภิญโญ สาธร "นโยบายการจัดการศึกษา" มิตรครู 18(21) : 18 - 20 พฤศจิกายน
2519.
- ภิญโญ สาธร "หนังสืออ่านประกอบ" หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 หน้า 266
วัฒนาพานิช 2516.

- แมนมาส ชาวลิต และ สิริินทร์ ชวงโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2
เกษมบรรณกิจ 2511, 796 หน้า.
- ✓ รพีพรรณ เอกสุภาพันท์ "การสอนสังคมศึกษาค้นคว้า Independent Study" วิทยาสาร
26(15) : 20 - 22 พฤษภาคม 2518.
- ✓ รัชณี ศรีไพพรรณ "การเขียนหนังสือเด็ก" ประชาศึกษา 9 : 528 - 540 เมษายน
2508.
- ✓ รัญจวน อินทรกำแหง การเลือกหนังสือ และโสภณทัศน์วัตถุ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2515, 133 หน้า.
- รัญจวน อินทรกำแหง "การสอนโดยวิธีของสมุค" การบริหารงานของสมุคโรงเรียน
หน้า 73 - 109 มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2517.
- ✓ รัญจวน อินทรกำแหง วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น กวางมด 2517, 125 หน้า.
- รัตนา ฤชาฤทธิ บรรณนิทัศน์สังเขปหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาสังคมศึกษา เล่ม 1 กองตำรา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 30 หน้า.
- รัตนา ฤชาฤทธิ "หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยเสริมทักษะ" วิทยาคาร 73(9) : 46-50
พฤศจิกายน 2517.
- ✓ ลมุล รัตติกาล "การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก" วารสารของสมุค 7 : 48 - 57
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2506.
- * ทวงกลาง
- ✓ ลักดา ธรรมพันธุ์ การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบ วิชาหน้าที่พลเมือง ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ปริญญาณีพันธ์ กม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515,
110 หน้า.

วิสิทธิ์ จินตวงศ์ "หนังสือเด็กกับการพัฒนาประเทศ" วารสารทองสุก 18(3):195-204
พฤษภาคม - มิถุนายน 2517.

- ✓ วิระ ค.สุวรรณ รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ๗ ศูนย์ฝึกอบรมครู
กรมสามัญศึกษา 17 - 20 กุมภาพันธ์ 2515 หน้า 89 - 90 สมาคมภาษาและ
หนังสือแห่งประเทศไทย 2515.
- ✓ วุฒิ แตรสังข์ การศึกษาแบบ สี่ และขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลายชอบ ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาธมิตร 2514,
133 หน้า.
- ✓ ศรีนาถ สุริยะ "การเขียนชีวประวัติบุคคลสำคัญ" รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก
กลุ่มอายุ 11 - 16 ปี ๗ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 28 พฤศจิกายน
ถึง 13 ธันวาคม 2509 หน้า 128 - 133 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2510.
- ✓ คักค์ศรี ปาณะกุล การประเมินค่าแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปริชญานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 176 หน้า.
ศึกษาธิการ, กระทรวง จำนวนทองเรียน นักเรียน ครู การโรง สังกัดกองการประถม-
ศึกษา ปีการศึกษา 2519. สัปดาห์เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2519 หน้า 10-16
(อค์สำเนา).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 (2520-2524)
(เฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษาและสังคม) ฉบับที่คณะรัฐมนตรีรับรองในการประชุม
ครั้งที่ 7/2519 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2519 กองแผนงาน กระทรวงศึกษาธิการ
2519, 61 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503
พิมพ์ครั้งที่ 20 องค์การการกุศล 2519, 42 หน้า.

✓ ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์ ประสบการณ์จากการ
เขียนหนังสือสำหรับเด็ก กรมการฝึกหัดครู 2499, 30 หน้า.

✓ ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียน
สำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2519 ^{ประถมศึกษา} ²⁵²¹ ^{โรงเรียน} โรงพิมพ์การศาสนา
2520 2519, 40 หน้า.

กรมการฝึกหัดครู ทย.ด.ว. ๑, ๒, ๓

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา ศูนย์วัสดุการศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2508, 88 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ผลการสัมมนาเพื่อพิจารณารูปแบบหลักสูตรประโยค
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับร่างครั้งที่ 1
โรงพิมพ์การกุศล 2519, 119 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ รายงานการสัมมนาศึกษานิเทศก์ และครูสังคมนา
ระดับประถมศึกษา ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 27 มีนาคม -
4 เมษายน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 269 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญ หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือนิเทศการศึกษาวิชาสังคมนา
สำหรับชั้นประถมต้นและประถมปลาย โรงพิมพ์การกุศล 2513, 225 หน้า.

✓ สมทรง สีสถายัน การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ ปริญญาณีพันธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 126 หน้า.

กรมการฝึกหัดครู

พิมพ์ครั้งที่ ๑

สุนทร สุนันท์ชัย เทคนิคและวิธีสอน วิชาสังคมศึกษา สหพิมพ์ 2514, 348 หน้า.

เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง หนังสือสำหรับเด็ก นิตยสาร "อาจารย์สาร"

ร่วมกับ แผนกประถมศึกษา และแผนกบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 164 หน้า.

Arbuthnot, May Hill and Sutherland, Zena, Children and Books,
4th.ed., Scott, Foresman and Company, London, 1972, 836 pp.

Bechtel, Donald Loon, "An Analysis of Selected Civic Attitudes in
High School American History, Geography and Civic Textbooks
1885 - 1914," Dissertation Abstracts, 29(9-10) : 2972A-
2973A, March - April, 1969.

Becker, Dale Eugene, "Social Studies Achievement of Pupils in
Schools with Libraries and Schools without Libraries,"
Dissertation Abstracts, 31(5) : 2411 - A, November, 1970.

Best, John W., Research in Education, 5th.ed., Prentice - Hall,
Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1961, 320 pp.

Beucetic, Stephen Thomas, "Picture Preferences of Elementary
Children," Dissertation Abstracts, 20(8) : 3117, February,
1960.

Durham, Kenneth Reuben, "A Survey of All American History Textbooks
Adopted for the Public High Schools of Texas from 1919 to
1970," Dissertation Abstracts, 32(7) : 3737 - A, January,
1972.

Fenton, Edwin, The New Social Studies, Holt, Rinehart and Winston,
Inc., New York, 1967, 144 pp.

Haines, Helen E., Living With Books, The Art of Book Selection,
2nd.ed., Columbia University Press, New York, 1950, 610 pp.

Hanna, G.R., and McAllister, Mariana K., Books, Young People and
Reading Guidance, 2nd.ed., Harper & Row, New York, 1968,
241 pp.

Huck, Charlotte S., and Young, Doris A., Children's Literature in the
Elementary School, Holt Rinehart and Winston, New York,
1961, 522 pp.

- Hurlock, Elizabeth, Child Development, pp 462-468, 4th.ed., Tosho Printing Co., Ltd., Tokyo, 1964.
- ✓Jarolimek, John, Social Studies in Elementary School, p. 10 - 11
The Macmillan Company, New York, 1967.
- ✓Kulshreshtha, Indira, Supplementary Readers - Preparation and Evaluation, National Council of Education Research and Training, 1972, 86 pp.
- McColvin, Lionel, Libraies for Children, Phoenix House Ltd., London, 1961, 183 pp.
- ✓National Council of Educational Research and Training, Preparation and Evaluation of Textbooks in Social Studies : Some Principle and Procedures, pp 48 - 57, Experimental ed., National Council of Educational Research and Training, New Delhi, 1970.
- ✓Nichols, Arthur S., and Ochca, Anna, "Evaluation Textbooks for Elementary Social Studies : Criteria for the ' Seventies," Social Education, 35 : 290 - 294, March, 1971.
- Preston, Ralph, Teaching Social Studies in The Elementary School, pp. 27 - 28, 3d.ed., Holt Rinehart and Windston Inc., New York, 1968.
- Ragan, William B., and McAulay, John D., Social Studies for To - day's Children, pp. 232 - 253, Mereditm Publishing Company, 1964.
- Schouell, Fred J., The Psychology and Teaching of Reading, p. 192, 4th.ed., Tweeddale Court, London 1962.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

27 มกราคม 2520

กราบเรียน .....

ดิฉันกำลังทำปริญญาโทเรื่อง "การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย". หนังสือเหล่านี้กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้จัดทำ และกำหนดให้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม (เดิมก็หนังสืออ่านประกอบ) โดยมีจุดประสงค์จะช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน คัดกรองรู้จักเลือกคุณค่าของตัวเอง

ดิฉันจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ช่วยวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมเหล่านี้ ในด้าน เนื้อหาและรูปเล่ม อย่างเป็นจริงที่สุด และขอไปรื้อค่านเกณฑ์วิเคราะห์อย่างละเอียด และคุณหนังสือแต่ละเล่มขอทำการวิเคราะห์หว่าน ผลการวิเคราะห์จะกล่าวถึงเป็นส่วนรวม ไม่ใคร่จะจงถึงท่านผู้ใดโดยเฉพาะ การวิเคราะห์ของท่าน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยจะทำให้ทราบข้อเท็จจริง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลายให้เหมาะสมต่อไป ดิฉันขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความเคารพนับถือ

Handwritten signature

(นางสาวนารีรัตน์ อยู่กิจศิษย์)
นิสิตปริญญาโท บรรณารักษศาสตร์

เกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมวดสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ด้านเนื้อหา

1. ช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจสู่กว้างขวาง หมายถึง เนื้อหาช่วยเพิ่มเติมความรู้ในแบบเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สอดคล้องกับระดับประถมศึกษาตอนปลาย และช่วยเสริมการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เนื้อหามีคุณค่า หมายถึง เนื้อหาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื้อหาให้ข้อคิด คติสอนใจ ปลุกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมกานิยมอันดี เช่น ให้อุปการะแก่ความงามของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีสถาน และวัตถุสำคัญของชาติ ให้มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น
3. เนื้อหาทันสมัย หมายถึง ให้ความรู้ ข้อมูลที่ใช่ได้ในปัจจุบัน เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน
4. ภาษาที่ไร้เข้าใจง่าย หมายถึง ใช้คำที่เด็กใช้ในชีวิิตประจำวัน ใช้คำธรรมดา ไม่ใช้ศัพท์ยาก ถ้าใช้ศัพท์ยากควรมีคำอธิบายให้เข้าใจ ไม่ใช้ศัพท์แฝง หรือศัพท์สะแลง ใช้ประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
5. วิธีการเสนอเนื้อหาชวนอ่าน หมายถึง การวางเค้าโครงเรื่อง การเรียบเรียง เนื้อหาชวนติดตามอ่าน วิธีการเขียนไม่เป็นวิชาการจนเกินไป การเรียงลำดับเรื่องไม่สับสน

ด้านรูปแบบ

1. ขนาดรูปแบบพอเหมาะ หมายถึง ขนาดไม่ใหญ่ หรือหนาเกินไป ควรให้เด็กหยิบอ่านได้สะดวก ขนาดที่พอเหมาะ คือประมาณ $16 \frac{1}{2} \times 21 \frac{1}{2}$ เซนติเมตร หรือ $6 \frac{1}{2} \times 8 \frac{1}{2}$ นิ้ว ความหนาประมาณ 60 - 100 หน้า.
2. ภาพประกอบดี หมายถึง ภาพประกอบสอดคล้องตรงตามเนื้อเรื่อง ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ขนาดภาพพอเหมาะแสดงให้เห็นสิ่งที่ต้องการแสดงชัดเจน ภาพมีสีดึงดูดใจผู้อ่าน การจัดวางภาพสวยงาม ภาพอยู่หน้า เคียงกับ เนื้อเรื่อง

3. ขนาดตัวพิมพ์พอเหมาะ หมายถึง ขนาดตัวพิมพ์ที่เด็กสามารถอ่านได้ชัดเจน เช่น ขนาด ๘.๕. 20 ปอยท์ ตัวพิมพ์ควรมีลักษณะพิเศษ เพื่อเน้นข้อความสำคัญบางตอนด้วย ตัวอย่างขนาดตัวพิมพ์ ๘.๕. 20 ปอยท์

อีก ถึงแม้จะจัดระเบียบขึ้นแล้วถ้าชำรุดเสียหายขึ้นก็ต้องซ่อมให้เรียบร้อยเสียก่อนจึงจะใช้ได้

4. กระดาษพิมพ์ดี หมายถึง กระดาษที่มีความหนาพอสมควร และนำอ่านกระดาษไม่บางจนเห็นรอยพิมพ์อีกด้านหนึ่ง ซึ่งไม่สะดวกต่อการอ่าน ควรเป็นกระดาษฟอกขาวหรือกระดาษปรนงค์

5. คุณภาพในการพิมพ์ดี หมายถึง พิมพ์ตัวสะกดการันต์ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายต่าง ๆ ถูกต้อง หมึกไม่เลอะตามขอบตัวพิมพ์ ด้านหน้ากระดาษ หรือบริเวณภาพประกอบ การจัดหน้าควรเว้นที่ว่างรอบขอบทั้งสี่ด้าน ประมาณ $\frac{1}{2}$ นิ้ว ถึง ๑ นิ้ว เพื่อความสะดวกในการอ่าน

6. ปก และชื่อเรื่อง ดึงดูดใจ หมายถึง ปกมีภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การให้สีดึงดูดใจน่าอ่าน ชื่อเรื่องน่าสนใจ และเหมาะสมตามเนื้อเรื่อง

7. การเข้าเล่มดี หมายถึง เด็กสามารถเปิดอ่านได้สะดวก มีการเย็บเล่มที่ทนทานพอสมควร กระดาษไม่หลุ่ยหรือฉีกขาดง่าย.

แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว (สำหรับอาจารย์)

โปรดเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างต่อไปนี้

1. ท่านเป็นครูมาแล้วเป็นเวลา ..... ปี
2. ท่านสอนวิชาในหมวดสังคมศึกษามาแล้วเป็นเวลา ..... ปี
3. วุฒิในขณะนี้ คือ .....
4. วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ท่านสอนได้แก่ .....

ก.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ข.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ค.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ง.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....

แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว (สำหรับบรรณารักษ์)

โปรดเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างต่อไปนี้

1. ท่านเป็นบรรณารักษ์มาแล้วเป็นเวลา ..... ปี
2. วุฒิในขณะนี้คือ .....
3. ท่านเคยรับการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์มาแล้วหรือไม่ .....
4. ท่านมีชั่วโมงสอนหรือไม่ ..... ถ้ามีวิชาที่ท่านสอนได้แก่ .....

ก.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ข.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ค.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....
ง.	สัปดาห์ละ	ชั่วโมง .....

